

PÄÄSTEALA ENNETUSTÖÖ STRATEEGIA AASTANI 2011

PÄASTEAMET

PÄASTEALA ENNETUSTÖÖ STRATEEGIA AASTANI 2011

Tallinn 2006

Kooskõlastatud Siseministri poolt kirjaga 30.08.2006 a nr 9.1-4-3/5145
Kinnitatud Päästeameti peadirektori käskkirjaga _____

KOKKUVÕTE

Päästeala ennetustöö kui ühtne tervik

Organisatsiooniliste eelduste loomine

Eesmärk

Suunad

KOKKUVÕTE

Käesolev strateegia on esimene päästealast ennetustööd ühtse tervikuna käsitlev dokument. Strateegia koostamise eesmärgiks oli ennetustöö rolli määratlemine päästealal.

Strateegia koosneb kahest osast. Esimeses osas määratletakse päästealase ennetustöö peamine eesmärk ja juhtivad väärtused ning analüüsitakse ennetustöö arengutingimusi, mille põhjal tuuakse välja vajalikud organisatsioonilised eeldused ennetustöö tegemiseks.

Teises osas määratletakse ennetustöö prioriteetid ja strateegilised eesmärgid ning rakendatavad meetmed nende eesmärkide saavutamiseks. Lisaks tuuakse välja ka ennetustöö tulemuslikkuse indikaatorid.

Dokumendis kasutatavad mõisted ja nende tähendus käesoleva strateegia mõistes on eraldi välja toodud sissejuhatuse järel.

Selleks, et ennetustööd päästealal tõhusalt ja tulemuslikult teha, tuleb alustada selle riiklikul tasandil tähtsustamisest. Selle all mõistetakse Siseministeeriumi poolt koordineeritavat koostööd asjaomaste teiste ministeeriumite ja ametkondadega ning Päästeameti poolt ellu kutsutud ja kureeritavate vastavate nõukodade tegevust nii vabariiklikult kui regioonides. Ennetustööd peab toetama ka päästeasutuste organisatsioonikultuur, mida tuleks arendada pigem ennetavast põhimõttest lähtuvaks. Üheks kriitilise tähtsusega edufaktoriks on töö planeerimiseks ja tulemuslikkuse hindamiseks vajalikud lähteandmed. Siiani kasutusel olev päästealase statistika formaat ei vasta ennetustöö vajadustele. Kavandada ja läbi viia tuleb ühiskonna hoiakuid ning ootusi välja selgitavaid uuringuid, milleks siiani pole kahjuks vahendeid eelarves ette nähtud. Välja tuleb töötada ennetustöö standardid, tagada vahendid ja kujundada hästi motiveeritud professionaalne meeskond. Pidevalt tuleb täiendada ka koostööpartnerite, kelleks on kohalikud omavalitsused, eraettevõtted, mittetulundusühendused ja meedia, ning -võimaluste ringi. (vt. ka joonis 3 lk 15)

Päästeala ennetustöö üldiseks eesmärgiks on kujundada Eestis elukeskkond, kus igaüks loob ning väärtustab ohutust ja turvalisust, mis aitab vähendada õnnetuste ja nende läbi hukkunute ning vigastatute arvu, samuti õnnetustega kaasnevate kahjude suurust.

Eesmärk on sõnastatud tuginedes päästeala ennetustööd kujundavatele väärtustele, milleks on tõhusus ja mõjus, koostöö, avatus ja läbipaistvus, paindlikkus ning kodanikuvastutuse rõhutamine. Nimetatud väärtused on pikemaalt lahtimõtestatud strateegia esimeses osas.

Strateegia teine osa määratleb ennetustöö suundadena esmase käitumise õnnetuste korral, lastele ja noortele suunatud tegevuse, kodude ohutuse ja turvalisuse ning koduvälise ohutuse ja turvalisuse. Toodud neli prioriteeti on vastastikuses seoses ning tulemuslikkus ühes valdkonnas mõjutab tulemuslikkust ka teistes valdkondades. Nimetatud nelja suuna alla koonduvad käesoleval hetkel inimeste elu ja tervist ohustavad kõige teravamad probleemid päästealal ja ka ennetustöö teravik on suunatud samadele teemale. Kuid vastavalt päästeala ennetustöö juhtivatele väärtusele ollakse paindlikud ja tegeletakse pidevalt peamiste probleemide ja ühiskonda mõjutavate trendide seirega ning vajadusel korrigeeritakse olemasolevaid või kujundatakse uusi suundi.

Päästeala ennetustöö strateegia käsitleb kõiki õnnetusi, mille menetlemine kuulub päästeala kompetentsi ja pädevusse, kuid valdav osa meetmetest on suunatud tuleõnnetuste ennetamisele. (vt. kasutatavad mõisted lk 6)

KOKKUVÕTE

Esmane käitumine õnnetuse korral

Esimene suund käsitleb esmast käitumist õnnetuse korral ning hõlmab kodanike toiminguid õnnetuse toimumisest kuni professionaalse abi saabumiseni või ohu likvideerimiseni. Sellel puhul rakendatakse järgmisi meetmeid:

- inimeste teavitamine õigest käitumisest õnnetuse korral;
- inimeste teavitamine abi kutsumisest ning häirekeskuste ja kodanike vahelise vastastikuse suhtluse arendamine;
- inimestele esmaste tulekustutusvahendite kasutamise õpetamine;
- inimeste teavitamine meditsiiniliste esmaabioskuste vajalikkusest.

Rakendatavate meetmetega püütakse aastaks 2011 saavutada olukord, et väheneb õnnetustes hukkunud inimeste arv vähemalt 10% ja vigastada saanud inimeste arv vähemalt 5%. Vähemalt 95% elanikkonnast teab hädaabinumbrit 112 ning millistel juhtudel ja kuidas kõne sooritada. Välja on töötatud materjalid, mis selgitavad tule arengut, annavad juhised õigeks käitumiseks õnnetuse korral, teavitavad hädaabinumbrit ja hädaabikõne õigest sooritamist ning neid materjale on levitatud erinevate kanalite kaudu. Uuringute analüüsi tulemusena on kaardistatud inimeste esmaste käitumisoskuste tase, hädaabinumbri tundus, teadmised abi kutsumise kohta, esmaste tulekustutusvahendite kasutamisoskuste tase (uuringud 2007 ja 2010). Paraneb inimeste oskuste ja teadmiste tase käitumaks õigesti õnnetuse korral. Autojuhiloo omandamisel õpetatakse kasutama tulekustutit.

Lapsed ja noored

Teiseks suunaks on lastele ja noortele suunatud ohutusalane tegevus, mille puhul rakendatakse järgmisi meetmeid:

- ohutu ja turvalise käitumise õpetamine üldhariduskoolides ja lasteaedades;
- üldhariduskoolides ja lasteasutustes õnnetusteks valmisolekuks vajaliku taseme väljaarendamine;
- laste ja noorte ohutusalase vaba aja tegevuse arendamine;
- võimaluste arendamine suhtlemiseks lastevanemate ja lastega.

Rakendatavate meetmete abil püütakse aastaks 2011 saavutada olukord, et tuleõnnetustes ei hukku ühtegi last ning tuleõnnetustes vigastada saanud laste arv väheneb vähemalt poole võrra. Üldhariduskoolides ja lasteaedades õpetatakse järjepidevalt lastele ühtsete programmide alusel, eakohaste materjalide abil ja kompetentsete õpetajate poolt ohutut ja turvalist käitumist. Kõikides üldhariduskoolides toimuvad regulaarsed tuleohutusalased koolitused ja vähemalt kord kahe aasta jooksul tuleohutusalased kompleksõppused. Tuleohutusnõuetele vastavate õppeasutuste hulk suureneb vähemalt 12%. Päästealased huvitegevused on laste hulgas populaarsed, järjepidevalt kaastakse uusi lapsi ning igal aastal toimub üleriigiline päästeala noortelaager, samuti päästealane laste loominguvõistlus. Eelpool toodud meetmete mõjul paranevad laste ohutusalased oskused ja teadmised, mida mõõdetakse võrdlevate uuringute analüüside põhjal.

Kodude ohutus

Kolmas suund on kodude ohutus ja turvalisus, mille parendamiseks rakendatakse järgmisi meetmeid:

- elamute ja eluruumide tulekahju avastamisseadmete ja esmaste tulekustutusvahenditega varustatuse suurendamine
- inimeste hoiakute ja käitumise kujundamine vähendamaks hooletusest põhjustatud õnnetusjuhtumeid eluruumides
- inimeste teavitamine kütteseadmete ohutust kasutamisest ja õigest hooldamisest
- elamute ja eluruumide projekteerimisel ja ehitamisel tuleohutusnõuete täitmise tagamine

KOKKUVÕTE

Rakendatavate meetmetega püütakse aastaks 2011 saavutada olukord, et elamute ja eluruumide tulekahjude arv väheneb vähemalt 15%; neis hukkunute arv ja vigastatute arv vähenevad kumbki vähemalt 15%; vastavate uuringute tulemusena on välja selgitatud tulekahju avastamisseadmete ja esmaste tulekustutusvahenditega varustatud elamute ja eluruumide arv ja muutused selles. Vähemalt kolmveerand kodudest on kaitstud tulekahju avastamisseadmega ja vähemalt veerand kodudest varustatud esmaste tulekustutusvahenditega.

Neljas suund on koduväline ohutus ja turvalisus, mille parendamiseks rakendatakse järgmisi meetmeid:

- kulupõlengute ja metsatulekahjude vähendamine;
- ohtlike esemete ja ainete poolt põhjustatud õnnetuste läbi hukkunute ja vigastatute arvu vähendamine;
- asutuste ja organisatsioonide tuleohutusalase vastutuse tõhustamine;
- tuleohutusalaste teenuste ja toodete pakkumise kvaliteedi tõstmine.

Rakendatavate meetmetega püütakse aastaks 2011 saavutada olukord, et kulupõlengutes ei hukku ega saa vigastada ükski inimene; metsatulekahjud vähenevad vähemalt 15%; ohtlike esemete ja ainete vales ümberkäimisest põhjustatud õnnetuste läbi hukkunute arv väheneb vähemalt poole võrra ja vigastatute arv vähemalt 15%. Tuleõnnetused üldkasutatavates hoonetes vähenevad vähemalt 15%; asutuste ja organisatsioonide juhtide, omanike ja tuleohutuse eest vastutavate isikute suhtumine tuleohutusse muutub vastutustundlikumaks, suureneb tuleohutusunõuetele vastavate objektide hulk. Tuleohutusalaste toodete ja teenuste pakkumine vastab nõuetele ning tellijail on võimalus hinnata tuleohutusalaste koolituste kvaliteeti.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et strateegia kohaselt on seatud eesmärgiks aastaks 2011 säästa keskmiselt aastas vähemalt 22 inimese elu, kellest vähemalt 3 on lapsed. Igale aastal keskmiselt vähemalt 21 inimest ei saa õnnetustes vigastada, neist 7 last jäävad terveks.

Tuleõnnetustest jäävad tänasega võrreldes puutumata ligikaudu 300-400 kodu aastas, mis on suurusjärguna ligikaudu terve Aegviidu valla jagu kodusid.

Tuleõnnetusi toimub aastas umbes 800-900 võrra vähem, mis tähendab, et väljasõite on vähem ja sellega on kokku hoitud kütust, säästetud tööjõudu ja loodusressursse. Eestimaa jaoks ollakse säästnud metsatulekahjude vähendamise läbi igal aastal hinnanguliselt 35 ha metsi ja kulupõlenguid on aastas ligikaudu 500 võrra vähem. Eestimaa inimeste kasutada jääb igal aastal 20-30 tulet puutumata jäänud üldkasutatavat hoonet. Igale aastal lisandub vähemalt 80 kooli tuleohutute ja turvaliste õppeasutuste hulka. Enamus kodusid on kaitstud tulekahju avastamisseadmete ja/või esmaste tulekustutusvahenditega, mis omakorda aitavad aasta-aastalt päästa järjest enam elusid.

Kõigi rakendatavate meetmete kogutulemusena muutub elukeskkond turvalisemaks ja ohutumaks. Käesolevas dokumendis püstitatud eesmärkide tulemuslikkus avaldub pikaajalise protsessina ning mõju ulatub tunduvalt kaugemale kui aastasse 2011.

Koduväline ohutus

Tulemuste üldistus

SISUKORD

SISSEJUHATUS	10
Kasutatavad mõisted	10
I Osa	
ÜLDINE TAUST JA TÄNANE OLUKORD	12
Õnnetusjuhtumid	12
Ennetustöö organisatsiooniliste arengutingimuste analüüs	15
Ennetustööks organisatsiooniliste eelduste loomine	18
Juhtivad väärtused	20
Päästeala ennetustöö üldine eesmärk	20
II Osa	
ENNETUSTÖÖ SUUNAD JA STRATEEGILISED EESMÄRGID	21
Peamised suunad ja strateegiliste eesmärkide püstitamine	21
Esmane käitumine õnnetuse korral	23
Lapsed ja noored	25
Kodude ohutus ja turvalisus	28
Koduväline ohutus ja turvalisus	31
Kasutatud materjalide loetelu	34
Lisad:	35
Strateegia elluviimiseks vajalikud rahalised vahendid	35
Tegevuskava ennetustööks organisatsiooniliste eelduste loomiseks	36
Tegevuskava ennetustöö strateegia meetmete rakendamiseks aastaks 2007	37

SISSEJUHATUS

Päästeteenistus

Päästeteenistus on ellu kutsutud igaühe abistamiseks arendamaks turvalist elukeskkonda ning kaitsmaks elu ja vara õnnetuste eest.

Eesti päästeteenistus koosneb Päästeametist, neljast regionaalsest päästeskusest ning neile alluvatest maakondlikest päästeosakondadest, mille koosseisu kuulub ligikaudu 100 päästekomandot; häirekeskusest ja demineerimiskeskusest.

Päästeamet on valitsusasutus Siseministeeriumi valitsemisalas, millel on juhtimisfunktsioon päästealal ning mis teostab riiklikku järelevalvet ja kohaldab riiklikku sundi seaduses ettenähtud alustel ja ulatuses.

Vastavalt Päästeameti põhimäärusele on ameti üheks tegevusvaldkonnaks tuleohutus- ja päästealane ennetustöö ning sellest tulenevate ülesannete täitmiseks loodi 2005 aastal Päästeameti struktuuri ennetustöö büroo. Alates 2006 aasta 1. märtsist on ennetustööga tegelevad struktuuriüksused loodud ka regionaalsetesse päästeskustesse.

Alusdokumendid

Käesoleva strateegia koostamise aluseks on päästeala arengusuundades aastateks 2005–2009 püstitatud eesmärgid ning Siseministeeriumi valitsemisala arengukava aastateks 2007–2010. Oluliseks suunaandvaks materjaliks oli aprillis 2006 valminud Riigikontrolli kontrolliaruanne “Tulekahjude ärahoidmine eluhoonetes”.

Valdkonna raamstrateegia

Päästeala ennetustöö strateegia näol on tegemist valdkonna raamstrateegiaga tulemuslikuks ennetustööks organisatsiooniliste eelduste loomiseks ja tegevussuundade määratlemiseks kõigile päästeasutustele ja koostööpartneritele. Strateegia lahutamatuks osaks on igal aastal koostatavad üksikasjalikud tegevuskavad ja regionaalsed tegevuskavad.

Tegemist on strateegilise juhtimisdokumendiga saavutamaks sünergiaid päästeala ennetustöö ühtlaseks arendamiseks läbi mitme aasta.

Kasutatavad mõisted

Mõisted

Õnnetus(juhtum)

Tuleõnnetused, ohtlike esemete ja ainetega vale ümberkäimise tõttu põhjustatud õnnetused ja teised õnnetusjuhud, millele reageerimine kuulub päästeala kompetentsi ja pädevusse.

Õnnetusi ennetavad meetmed

Rakendatavad abinõud või abinõude (tegevuste) kompleks, mis aitavad õnnetusi ära hoida või vähendada õnnetustega kaasneva kahju suurust. Ennetavad meetmed jagunevad üldjuhul tinglikult kaheks teineteist täiendavaks pooleks: päästesüsteemi paremale toimimisele suunatud ja otseselt kodanikule suunatud meetmeteks.

Päästeala ennetustöö

Käesolev strateegia põhistab päästeala ennetustöö mõiste. Ennetustööks loetakse need abinõud, mille eesmärk on õnnetusi ära hoida või vähendada õnnetuse korral kahju suurust ja mis on otseselt kodanikule suunatud (inimene on esmane kasusaaja).

Ohutus - tuleohutus

Käesoleva strateegia mõistes käsitleb ohutus sellist olukorda, kus võimalikud ohuallikad on kõrvaldatud või miinimumini viidud. Näiteks kodu on muudetud tuleohutuks.

Turvalisus - kaitstus, julgeolek

Käesoleva strateegia mõistes tähendab turvalisus sellist olukorda, kus inimesed on teadlikud potentsiaalsetest ohtudest ning on kaitstud vastavate oskuste, teadmiste ja vahenditega. Näiteks kodu on kaitstud tulekahju avastamiseseadmega.

Keskkond

Käesoleva strateegia mõistes tähendab keskkond füüsilist, vaimset ja sotsiaalset keskkonda, mille kujundamisel osalevad nii riik, päästeteenistus, kohalikud omavalitsused, kui ka iga kodanik.

Üldkasutatavad hooned

Käesoleva strateegia mõistes tähendavad üldkasutatavad hooned suurte rahvahulkade kogunemishooneid, mille üksikasjalik loetelu on sätestatud Majandus- ja kommunikatsiooniministri 11.05.2005 määruses nr 53 "Ehitise kasutamise otstarvete loetelu"

Kodu

Käesoleva strateegia mõistes tähendab kodu kõiki elamuid ja eluruumi. Elamute ja eluruumide üksikasjalik loetelu on sätestatud Majandus- ja kommunikatsiooniministri 11.05.2005 määruses nr 53 "Ehitise kasutamise otstarvete loetelu"

Tuleohutusalane kompleksõppus

Käesoleva strateegia mõistes tähendab tuleohutusalane kompleksõppus tuleohutusalast õppust, mis sisaldab praktiliste harjutustena hoones tulekahju avastamise järel tehtavaid toiminguid, häire edastamist, hädaabikõne sooritamist, kõigi hoones viibivate inimeste evakueerimist, tulekustutusvahendite kasutamist, lisaks praktilistele harjutustele üldiste tuleohutusnõuete käsitlemist ja ehitise tuleohutusalast järelevalve kontrolli läbiviimist ning tagasisidestatud analüüsi.

Tulekahju avastamiseseadmed

Käesoleva strateegia mõistes on tulekahju avastamiseseadmed tuleohutuspaigaldised, mis teavitavad hoones viibivaid inimesi tulekahjust või selle tekkimise ohust. Tulekahju avastamiseseadmeteks on suitsuandur, temperatuuriandur, tulekahjusignalisatsioonisüsteemid jmt.

Esmased tulekustutusvahendid

Käesoleva strateegia mõistes on esmased tulekustutusvahendid ühe inimese poolt kasutatavad tule kustutamiseks ette nähtud vahendid, milleks on tulekustuti, tuletekk jmt.

I Osa

ÜLDINE TAUST JA TÄNANE OLUKORD

Õnnetusjuhtumid

Õnnetuste suhe

Päästeameti viimaste aastate (2003-2005) statistika kohaselt toimub aastas keskmiselt ligikaudu 20 tuhat õnnetust, neist ligikaudu 12 tuhat on tuleõnnetused. Ülejäänud õnnetused on ohtlike esemete või ainetega vale ümberkäimise poolt põhjustatud, loodusjõudude põhjustatud õnnetused, raudtee- või lennuõnnetused, õnnetused veekogul või rannikumerel või muud päästeala kompetentsi ja pädevusse kuuluvad õnnetused.

Igal aastal hukub õnnetustes üle 200 inimese, neist ligi 140 tuleõnnetustes. Õnnetuste läbi saab vigastada 450 inimest, neist tuleõnnetuste läbi 120.

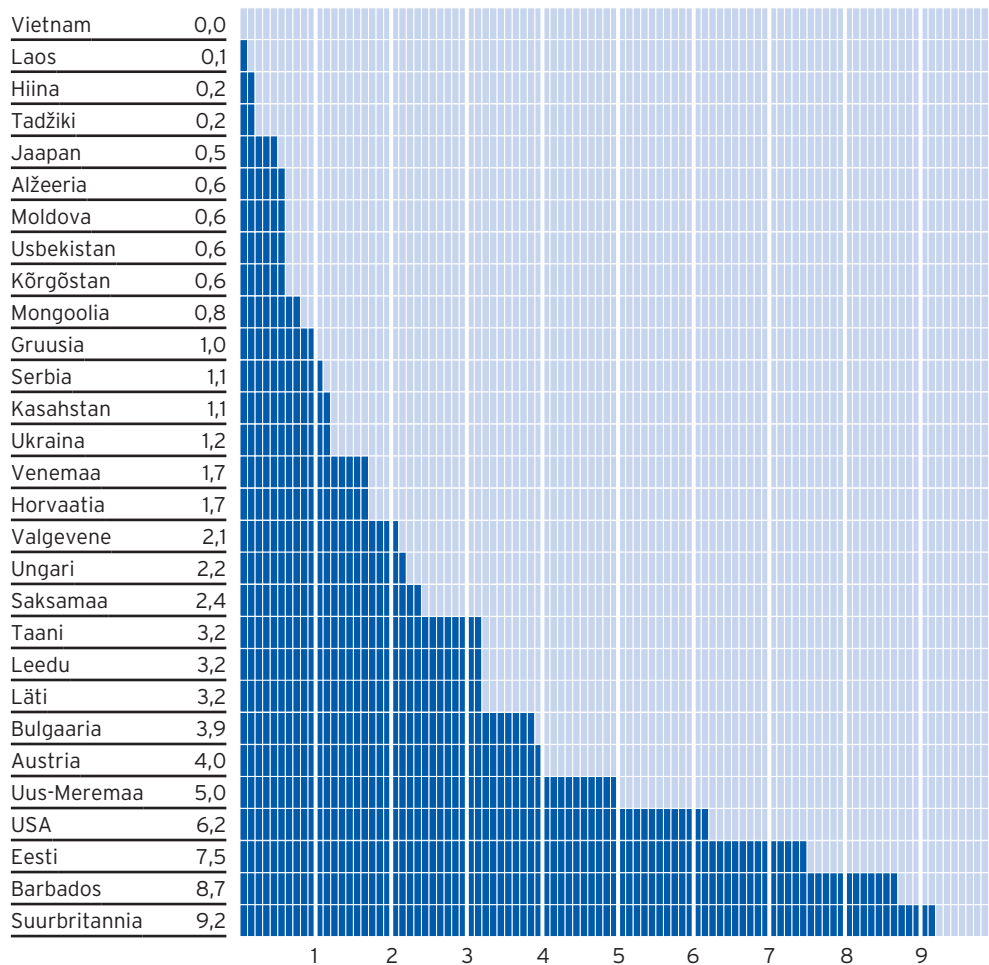
Kulupõlenguid toimub igal aastal üle kolme tuhande ning kulupõlengute tagajärjel hukub ja saab vigastada inimesi, süttib hooneid ja metsi. Metsatulekahjudes hävib igal aastal ligikaudu 230 ha metsa.

Kokku on Eesti suhtarviselt tuleõnnetuste toimumise poolest Suurbritannia järel teisel kohal maailmas. Tuleõnnetuste tagajärjel hukub Eestis suhtarviselt rohkem inimesi kui üheski teises Euroopa Liidu liikmesriigis. 2003 aastal toimus meil iga 1000 elaniku kohta 7,5 tuleõnnetust ja iga 100 000 elaniku kohta hukkus tuleõnnetuste tagajärjel 11,6 inimest

**Tuleõnnetustes
hukub ~130 inimest
aastas**

Põhjused

Alates 2002 aastast analüüsitakse Päästeametis iga tuleõnnetust, milles hukub inimene. Analüüsi tulemus näitab, et enim hukkunuid on aasta esimestel kuudel. Enamus inimestest (~ 80%) hukub eluruumides toimunud tulekahjudes. Valdavalt toimuvad inimese hukkumisega päädivad tulekahjud öisel või öhtusel ajal (~ 80%). Väga suur hulk inimesi hukub tulekahjudes, mille põhjuseks on hooletu suitsetamine siseruumides (~ 40%). Hukkunute üldarvust on valdav enamus meessoost (~75 %), palju on hukkunute hulgas eakaid (~40%); suur hulk hukkunute üldarvust olid töötud (~ 20%) ja paljud olid ilma kindla elukohata (~ 10%), ligi pooltel juhtudel oli tegemist alkoholijoobes olevate inimestega. Märkimisväärne on ka asjaolu, et ~90% hukkunute suri sündmuskohal enne päästemeeskonna saabumist. See tõestab veelkord, et tulekahjud arenevad ülikirelt ning elude ja vara päästmisel on kriitilise tähtsusega teguriks tulekahju varane avastamine (tulekahju avastamisseadmed) ja inimeste endi ohutusalased oskused ja teadmised.

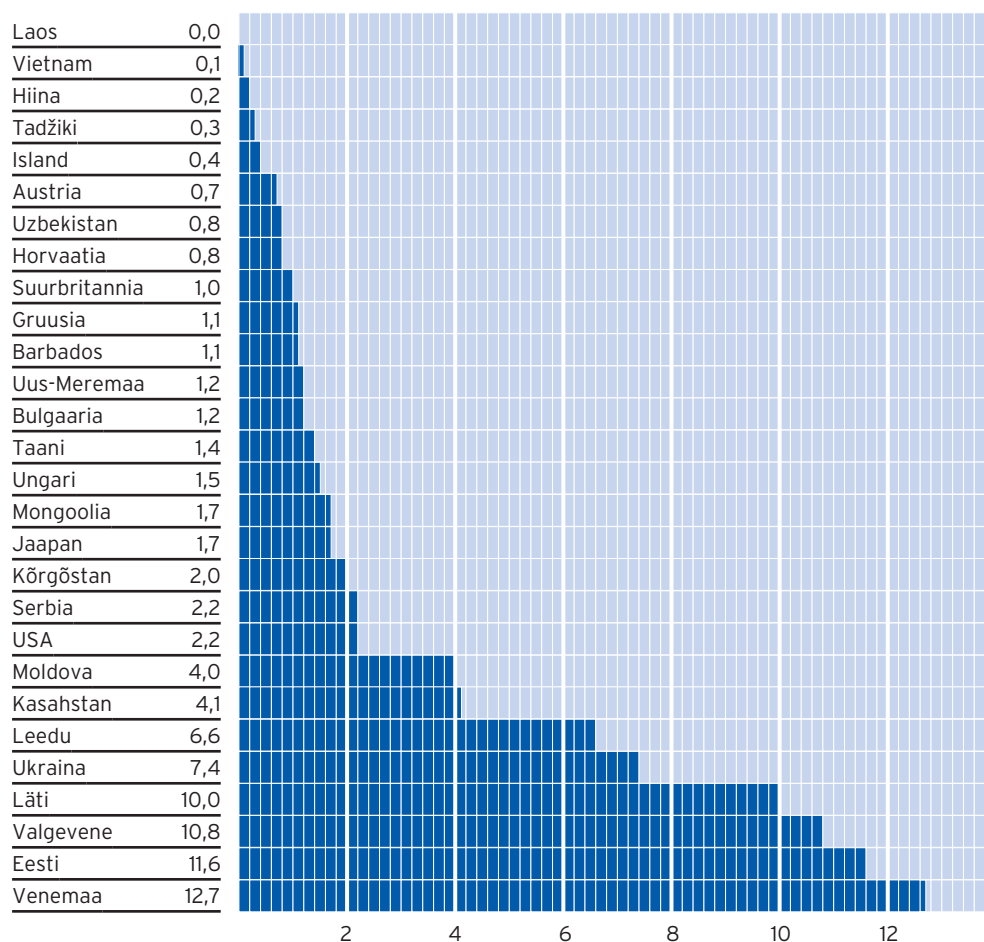

Joonis 1. Tulekahjude arv 1000 elaniku kohta 2003 aastal

Rahvusvahelise tuletõrje- ja päästeteenistuse assotsiatsiooni tuletõrje statistika keskuse raport nr 11

Õnnetuste kõrge suhtarv on tingitud mitmetest erinevatest aspektidest. Eesti asub geograafiliselt erinevate õnnetuste seisukohalt ebasoodsas kliimavöötmes – väga pikk kütteperiood ja ka põuased suved. Samuti mõjutavad õnnetuste arvu ja nende tagajärgede raskusastet riigi üldine poliitiline, sotsiaalne ja majanduslik arengutase (vaesus, alkoholi tarvitamine, halvas seisukorras hooned jms). Sellest võime järeldada, et õnnetuste tulemuslik ennetamine eeldab erinevate institutsioonide koostööd alates kõige kõrgemast tasandist.

**Tulekahjudes
hukkunute
võrdlusandmed**

Joonis 2. Tulekahjudes hukkunute arv 100 000 elaniku kohta 2003 aastal.

Rahvusvahelise tuletõrje- ja päästeteenistuse assotsiatsiooni tuletõrje statistika keskuse raport nr 11

Teiste Euroopa Liidu riikide praktika tõestab, et oluline mõju õnnetuste arvu suurusele ja nende tagajärgede raskusastmele on inimeste endi hoiakutel ja käitumisharjumustel, tulekahju avastamisseadmetega varustatusel ning ohutusalaste oskuste ja teadmiste tasemel.

Käesolev strateegia näeb ette abinõud päästealase ennetustöö tegemiseks keskendudes inimeste hoiakute ja käitumise kujundamisele ning ohutusalaste oskuste ja teadmiste õpetamisele, rõhutades iga kodaniku vastutust enda, oma lähedaste elu ning vara kaitsmisel õnnetuste eest.

SWOT

Ennetustöö organisatsiooniliste arengutingimuste analüüs

Päästeala ennetustöö organisatsioonilisi arengutingimusi analüüsi SWOT-meetodil. Analüüsi tulemusena määratleti päästeteenistuse praegune olukord ennetustöö arenguvõimaluste seisukohast lähtudes.

Käesolevas dokumendis on välja toodud igast SWOT-analüüsi osast neli kriitilise tähtsusega tegurit, millest lähtuvalt nähti ette vastavad abinõud negatiivsete tegurite mõju vähendamiseks ja positiivsete tegurite efektiivsemaks kasutamiseks.

Päästeteenistuse tugevused ennetustöö väljaarendamiseks:

Ennetustöö on päästeteenistuse prioriteet

Päästeteenistuse missioon näeb ette, et päästeteenistus on turvalise elukeskkonna kujundaja, sellest tulenevalt on päästeteenistuse üks põhitegevus õnnetuste ennetamine. Ennetustöö prioriteetsuse tagamiseks on sisse viimisel parandused päästeteenistuse arengukavas, päästeseadusesse, päästeasutuste struktuuriüksuste põhimäärustesse ja ametijuhenditesse, muudeti 2006 a eelarve. Struktuurimuudatuste tulemusena on moodustatud ennetustööga tegelevad struktuuriüksused. Ennetustöö on päästeteenistuse üheks prioriteediks tunnistatud Päästeameti juhtkonna ja valdkondade juhtide vahelise kokkuleppe kohaselt, kui tegevus, mis läbib kõiki päästeala põhivaldkondi.

Kogemuste ja kõrge motivatsiooniga eestvedajad

Seni on ennetustööd tehtud vastavalt iga töötaja veendumusele ja see on olnud peamiselt lisaülesanne. Valdavalt on tööd tehtud vabatahtlikkuse parimate traditsioonide kohaselt, s.o. väljaspool tööaega ja selle eest tasu saamata. On kujunenud välja erinevate ametikohtade esindajaid (direktoritest päästjateni), kes on aktiivselt asunud ennetusega tegelema ja kellel on tänaseks hea kogemus ning kindel arusaam ennetustöö olulisusest. Need inimesed moodustavad selle valdkonna initsiatiivgrupi. Eestvedajate tegevust toetab pühendunud töötajaskond, kelle teravdatud tähelepanu õnnetusi põhjustavate ja ärahoidvate situatsioonide suhtes aitab kujundada suhtumist ja hoiakuid.

Organiseeritud koostöö päästeala kodanikeühendustega

Päästealal tegutseb suur hulk mittetulundusühendusi ja seltsinguid, kelle ajalugu ulatub üleeelmisesse sajandisse. Tuletoorjesele tegevus on pika ajaloo vältel olnud väga laia amplituudiga: tulekustutamine, noortega tegelemine ning spordi- ja kultuurielu edendamine on vaid mõningad näited. 2001 aastal alustas Päästeamet ennetustööle suunatud koostööd mittetulundusühendustega. Kodanikuühiskonna arenemine on soodustanud ühenduste loomist, mille tegevuse üheks väljundiks on ka turvalise elukeskkonna kujundamine ja päästealase ennetustööga tegelemine. Kodanikeühendused on ressurs, millel on kanda üha olulisem roll kogukonnakeskse võrgustiku loomisel.

On loodud töökohad ja ennetustöö struktuur

2005. aastal loodi Päästeametisse ennetustöö büroo, mille koosseisus on aastaks 2006 ette nähtud kolm ametikohta. Büroo põhiülesanne on päästealase ennetustöö koordineerimine. Alates 1. märtsist 2006 on regionaalsetes päästekeskustes ennetustööga tegelevad struktuuriüksused. Regionaalsete päästekeskuste ennetusbürood koordineerivad ennetustööd regionaalsel tasandil ja viivad läbi planeeritud ennetusalaseid tegevusi regioonis.

Tugevused

**Päästeteenistus
kui turvalise
elukeskonna
kujundaja**

**Pühendunud
töötajaskond**

Vabatahtlike tuugi

**Ennetustöö
struktuur**

SWOT

Nõrkused

Päästeteenistuse nõrkused ennetustöö seisukohalt:

Erinevad lähenemised

Puudub ühtne arusaam probleemist ja selle lahendamise viisidest

Päästeteenistuse loomisel keskenduti päästetööde võimekuse ja riikliku järelevalve väljaarendamisele, jättes ennetustöö tahaplaanile. Ennetustööga tegeleti vastavalt iga valdkonna juhi ja maakondlike teenistuste juhtide veendumuse kohaselt. Seni puudusid ühtsed kokkulepped tegevussuundades ja sisus. Päästeasutustel ja ka erinevate valdkondade esindajatel on mõnevõrra erinevad lähenemised, millest on tingitud ka vajadus antud strateegia väljatöötamise järele.

Rahastamise puudulikkus

Ennetustööd mittetoetav eelarve

Senised vähesed ennetustööle suunatud eelarvelised vahendid on jaotatud kohaliku tasandi projektide (igal aastal 13-15 projekti kogusummas 350 000 krooni) ja ühekordsete tegevuste vahel. Ennetusalaste tegevuste rahastamine on seni otsustatud iga tegevuse eel, mistõttu ei ole tagatud pikaajaliste programmide ja kampaaniate planeerimine.

Vähe kogemusi

Vähe ennetustöö oskusi, teadmisi ja kogemusi

Tegemist on uue areneva valdkonnaga, seetõttu on vastavad oskused, teadmised ja kogemused vaid vähestel töötajatel, kellest enamus töötavad mõnes teises päästeala põhivaldkonnas. Kogemuse puuduse tõttu on adekvaatsete eesmärkide püstitamine keeruline ja tõenäoliselt tuleb kolme aasta pärast eesmärkide arvulisi näitajaid korrigeerida.

Puuduvad uuringud

Statistika ja regulaarsete uuringute puudulikkus

Ennetustöö tulemuslikkust mõõdetakse nii kvantitatiivsete (kindlatel alustel statistika) kui kvalitatiivsete (spetsiifilise eesmärgiga uuringud) näitajate alusel. Päästeameti poolt seni koostatav statistika ei vasta ennetustöö vajadustele, uuringuid on väga vähe läbi viidud. Ennetustöö seisukohalt on vajalik, et kogutav statistika määratleb piisava täpsusastmega probleemid ja sihtgrupid ning uuringud aitavad teha valikud konkreetsete meetodikate ja kanalite vahel. Seni, kuni puudub adekvaatne võrdlusvõimalus ajas, on raske ennetustööd õigesti planeerida ja selle tulemuslikkust hinnata.

Võimalused

Väliskeskkonna võimalused ennetustöö arenguks

Kodanikualgatus

Ühiskonna nõudlus/vajadus üldise turvalisuse probleemidega tegeleda

Erinevate ühiskonnagruppide poolt on viimasel ajal üha sagedamini tõstatatud turvalisusega seonduvaid küsimusi. Kodanike algatusel on loodud ühendusi, mille kaudu ollakse ise valmis turvalisuse suurendamiseks midagi tegema (näit. Naabrivalve). Järjest enam näevad inimesed turvalisust laiemalt, mitte enam vaid kitsalt kuritegevuse seisukohast. Ennetusalal läbi viidud projektide kogemus näitab, et inimesed on valmis panustama enda ja oma pere kaitseks õnnetusjuhtumite eest.

Partnerite huvi

Välja on kujunenud kindlad partnerid erasektorist sh. ka mittetulundussektorist

Ennetusalaste tegevuste läbiviimisel on kaasatud erasektorit, mis läbi on kujunenud välja mõned kindlad koostööpartnerid ja toetajad. Koostöös osalenud partnerid on jätkanud ja suurendanud oma panust. Mittetulundussektori partnerid on abiks olnud inimressursi ja oskusteabega. Läbi projektikonkursside oleme lisaks tuletõrjeseltsidele leidnud mitmeid kodanikeühendusi, kes on asunud tegutsema õnnetusjuhtumite ennetamise ja inimeste õpetamise-teavitamisega selles vallas.

Kohalike omavalitsuste huvi ja toetus

Senine kogemus on näidanud, et omavalitsused on huvitatud koostööst. Omavalitsustel on kohaliku turvalise elukeskkonna tagamise kohustus ja soov. Päästeasutuste poolt oodatakse vastavat kompetentsi ja tuge. On mitmeid häid koostööprojekte, kus omavalitsused on panustanud elanikkonna turvalisuse suurendamisse.

Programmid ja strateegiad, millega on võimalik päästeala ennetustööd siduda

Rahvastikupoliitika aluste elluviimise strateegia, Tervise edendamise tegevuskava aastateks 2005-2007, riiklik ohvriabiprogramm - on mõned näited, millistega võiks päästeala ennetustööl olla ühiseid eesmärke.

Väliskeskkonna ohud ennetustöö arengule

Vähene toetus valitsuse tasandil

Päästeala ennetustöö on võrreldes näiteks liiklusohutuse või kuritegevuse ennetusega seni jäänud piisava tähelepanuta, vaatamata asjaolule, et Eestis on juba aastaid tuleõnnetustes hukkunute ja vigastatute suhtarv olnud üks kõrgemaid Euroopa Liidu liikmesriikidega võrreldes.

Inimeste hoiakute ja käitumise muutumine on pikaajaline protsess

Ennetustöö tulemuslikkust mõõdetakse nii kvalitatiivsete (inimeste teadmiste ja oskuste kasv) kui ka kvantitatiivsete näitajate (numbrilised näitajad, statistika) kaudu. On olemas oht, et väliskeskkonna survele keskendutakse liialt kiirete numbriliste tulemuste saavutamisele, mille tõttu ei jätku ressursi kvalitatiivse poole väljaarendamiseks (metoodikate ja materjalide väljatöötamine). Vaid mõlema poole tasakaalustatud areng viib jätkuvate ja püsivate tulemusteni.

Ministeeriumite ja ametkondade teemakohase koostöö puudulikkus

Õnnetusjuhtumite arvu mõjutavad mitmesugused tegurid, mille lahendamine eeldab kompleksset käsitlemist ja ministeeriumite vahelisi koostöökokkuleppeid. Ametkondade vaheline senine koostöö on jäänud ebapiisavaks ja lünklikuks.

Õnnetusjuhtumite arvu ja kahjude suurust mõjutavad ka päästeala ennetustööst mitte sõltuvad tegurid

Päästeala ennetustöö kvaliteedi ja õnnetusjuhtumite vaheline seos võib ka pikemas perspektiivis jääda häguseks, kuna absoluutarvud on väikesed, siis mõjutavad üksikud õnnetused võrdlusaastate tulemusi oluliselt (näiteks üks rohkearvuliste kannatanutega tuleõnnetus või loodusõnnetus, mõjutab oluliselt statistilisi näitajaid).

SWOT

KOV-te toetus

Sidusus

Ohud

Ei ole valitsuse prioriteet

Ootused kiiretele tulemustele

Valdkonna mitmetahulisus

Üksikute õnnetuste suur mõju

Ennetustööks organisatsiooniliste eelduste loomine

Eelpool toodud mõjutegurite negatiivse mõju vähendamiseks ja positiivse mõju paremaks kasutamiseks rakendatavad abinõud jagunevad kuueks oluliseks tegevussuunaks. Toodud suunad on ennetustöö arendamise eelduseks ja näitavad ära need olulised abinõud, mis on vaja rakendada päästeteenistuse poolt selleks, et tõhusa ennetustöö tegemine saaks võimalikuks.

**Päästeala
ennetustöö on riigi
sisejulgeoleku-
poliitika osa**

1. **Tähtsustada päästeala ennetustööd riiklikul tasandil.** Selleks tuleb koostöös Siseministeeriuministeeriumi Sisejulgeolukupoliitika osakonnaga integreerida päästeala ennetustöö sisejulgeoleku poliitika arengusuundadesse; koostada õnnetuste ennetamise riiklik tegevuskava, mis määratleb ministeeriumite ja ametkondade vahelise koostöö selle eesmärgil; moodustada Päästeameti ja regionaalsete päästeskuste juurde erinevate valdkondade ekspertidest ennetusalaste küsimustega tegelevad nõukojad; suurendada ennetustöö alast lobby-tööd ja defineerida selleks kindel sõnum ja eesmärk; integreerida päästeala ennetustöö areng teiste ühisosa omavate valdkondade arendustegevustesse ning kasutada selleks teiste valdkondade ning teiste riikide ennetustöö parimaid praktikaid (sealhulgas Soome, Rootsi ja Taani päästealase ennetustöö kogemus, liiklusohutusala ennetustöö kogemus Eestis).

**Päästeteenistus
liigub reageerimiselt
ennetamise poole**

2. **Kujundada organisatsiooni kultuur õnnetusi ennetavat põhimõtet toetavaks.** Selleks tuleb muuta põhivaldkondade areng ja tegevus ennetavast põhimõttest lähtuvaks; kommunikeerida ennetustöö mõisteid ja sõnumit senisest ulatuslikumalt organisatsioonisiseselt, kasutades selleks kõiki sisekommunikatsioonikanaleid (valdkondade mailing-listid, intranet, ajakiri, struktuuriüksuste juhtide koosolekud jt); suurendada ühiskondlikku aktiivsust, osaledes oma sõnumi ja atribuutikaga kõigil päästeala ja ennetustööga ühisosa omavatel üritustel.

**Analüüsitud
statistika ja
uuringud**

3. **Tagada vajalike lähteandmete kättesaadavus.** Selleks tuleb ümber kavandada päästeala statistika formaat; planeerida võrdlevate uuringute läbiviimist ning tagada lähteandmete selline esitusviis, mis rahuldaks nii organisatsioonisiseid kui ka avalikkuse vajadusi.

**Standardid ja
vahendid**

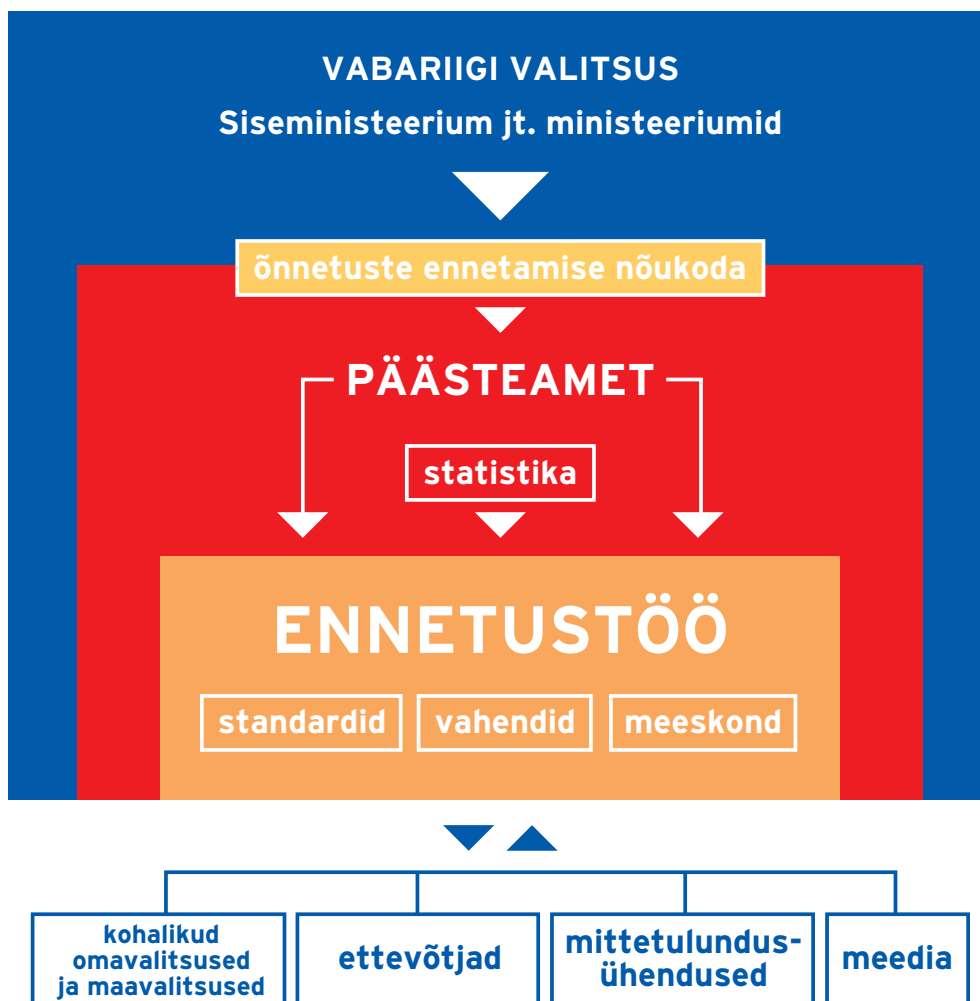
4. **Töötada välja päästeala ennetustöö standardid ja tagada vahendid.** Selleks tuleb defineerida ennetustöö mõisted ja sõnumid; töötada välja lisaks strateegiale ka ennetustöö strateegilistest eesmärkidest lähtuvad tegevuskavad ja regionaalsed tegevuskavad; viia sisse vastavad muudatused seadusandluses ja organisatsiooni siseses dokumentatsioonis (struktuuriüksuste põhimäärused ja ametijuhendid, ennetustöö aruandluse formaadid); planeerida eelarve, täita ametikohad ja tagada vajalikud töövahendid.

Tugev meeskond

5. **Arendada välja hästi motiveeritud professionaalne ennetusvaldkonna meeskond.** Selleks tuleb tagada ennetustöö ametikohtade täitmine motiveeritud ja õpivõimeliste inimestega; planeerida koolituskavad ennetusvaldkonnas tegevatele inimestele; töötada välja ennetusvaldkonna töötaja kutsekvalifikatsioon, mis kirjeldab vajalikku haridust, oskusi, kogemusi ning töötada välja kindel motivatsioonisüsteem, kuidas ja millal tunnustada ennetustöösse aktiivselt panustanud töötajaid; tagada kvalifitseeritud personali juurdekasv, täiendades vastavalt päästetekolledpi ja päästekooli õppekavasid.

6. **Pidevalt täiendada koostööpartnerite ja -võimaluste ringi.** Selleks tuleb leida võimalusi **kohalike omavalitsuste** osaluse suurendamiseks ja luua nn “rohujuuretasandi” võrgustik; leida võimalusi **erakapitali** osaluse suurendamiseks, tagades selleks kindlad ja läbipaistvad koostöövormid; laiendada ja süvendada koostööd **mittetulundusühendustega**, suurendades ühisprojektide mahtu ning määratledes konkreetsemalt delegeeritavad ülesanded; sõlmida ennetusalaste sõnumite edastamiseks kokkulepped **meediakanalitega**, tähtsustades kohalikku meediat; tunnustada koostööpartnereid, kes on tähelepanuväärselt osalenud ennetustöös päästeteenistuse aumärkide, tänukirjade jm viisil.

joonis 3 Päästeala ennetustööks organisatsiooniliste eelduste loomine

Väärtused

Juhtivad väärtused

Päästeala ennetustööd kujundatakse järgnevatest väärtustest lähtuvalt:

Kodanikuvastutuse toetamine

Ennetustöö loob tingimused selleks, et inimesed ise võtaksid vastutuse enda ja oma lähedaste ohutuse ja turvalisuse suurendamise eest. Vastavasisulised kodanikualgatused leiavad päästeasutuste poolt alati toetamist.

Koostöö

Päästeala ennetustöö edukuse tagab hästi toimiv võrgustik, mis hõlmab riigi erinevaid tasandeid (ministeeriumid, ametkonnad ja kohalikud omavalitsused), eraettevõtjaid, kodanikeühendusi, meediat ja kõiki päästeasutusi.

Avatus ja läbipaistvus

Päästeala ennetustöö on avatud uutele ideedele ja ettepanekutele ning toetatakse igaühe algatust tegutseda turvalisema elukeskkonna loomise nimel. Ressursside jaotamine toimub selgete kriteeriumite alusel. Koostööpartnereid kaasatakse kindlaid protseduurireegleid järgides.

Paindlikkus

Pidevalt tegeletakse peamiste probleemide ja ühiskonda mõjutavate trendide seirega, ning vajadusel kujundatakse kiiresti ümber ressursijaotused (vahendid, inimesed, aeg).

Tõhusus ja mõjus

Tõhusus seisneb kasutatavate ressursside ja saavutatud tulemuste võimalikult soodsas suhtarvus. Mõjus seisneb soovitud tulemuse saavutamiseks õigete meetmete valikus.

Eesmärk

Päästeala ennetustöö üldine eesmärk

on kujundada Eestis elukeskkond, kus igaüks loob ning väärtustab ohutust ja turvalisust, mis aitab vähendada õnnetuste ja nende läbi hukkunute ning vigastatute arvu, samuti õnnetustega kaasnevate kahjude suurust.

Eesmärgil on kaks poolt, millest esimene keskendub kvalitatiivsusele ja kirjeldab ideaali, mille poole püüdlemine on kestav protsess. Eesmärgi teine pool on sisult kvantitatiivne ja reaalselt saavutatav. Vaid nende kahe poole tasakaalustatud areng tagab jätkuvalt püsivad tulemused ning neid pole võimalik lahus vaadelda.

Tegevused

Eesmärk viiakse ellu päästeasutuste poolt koostöös vastavate ministeeriumite, ametkondade ja teiste koostööpartneritega, igale Eestimaa inimesele suunatud tegevuste kaudu:

- **hoiakute ja käitumise kujundamine** vastavate meediakampaaniate ja ürituste korraldamise kaudu;
- **teavitamine**, mis seisneb üldise ohutusalase info, teabematerjalide ja vastavate vahendite väljatöötamises ning levitamises;
- **õpetamine**, mis seisneb praktiliste oskuste andmises ohutusalaste koolituste korraldamises;
- **nõustamine**, mis seisneb juriidilistele ja füüsilistele isikutele ohutusalase teabe vahendamises igaühe vajadustest lähtuvalt ja vahetu suhtlemise kaudu;
- **õigusruumi kujundamine**, see tähendab vastavate õigusaktide täiendamine või väljatöötamise algatamine.

II Osa

ENNETUSTÖÖ PEAMISED SUUNAD

Peamised suunad ja strateegiliste eesmärkide püstitamine

Päästeala ennetustöö on jagatud neljaks peamiseks suunaks.

Joonis 4 Päästeala ennetustöö suunad

Toodud neli suunda on tihedas vastastikuses seoses ning tulemuslikkus ühes valdkonnas mõjutab tulemuslikkust ka teistes valdkondades. Nimetatud nelja suuna alla koonduvad käesoleval hetkel inimeste elu ja tervist ohustavad kõige teravamad probleemid päästealal ja ka ennetustöö teravik on suunatud samadele teemale. Vastavalt päästeala ennetustöö juhtivatele väärtusele ollakse paindlikud ja tegeletakse pidevalt peamiste probleemide ja ühiskonda mõjutavate trendide seirega ning lahendamist vajavate probleemide muutumisel lisatakse uusi suundi või kujundatakse ümber käesolevad suunad. suunad

Eesmärkide püstitamisel on aluseks võetud kolmeaastased arvestusperioodid, kuna statistikas on suhtarvud väikesed ja protsendid kergesti mõjutatavad üksikute õnnetuste poolt.

Strateegia käsitleb kolme etappi:

1. strateegiale eelnev etapp 2003-2005, millest pärinevad strateegia lähteandmed;
2. ennetustöö organiseerimine ja meetmete rakendamine etapp 2006-2008 (meetmete mõju sellel perioodil veel ei avaldu või on tagasihoidlik);
3. rakendatavate meetmete mõju ja tulemuslikkuse avaldumise etapp 2009-2011.

Etapid

SUUNAD

Eesmärgid
aastaks 2011

Suund	Eesmärgid
Esmane käitumine õnnetuse korral	- vähendada õnnetustes hukkunud inimeste arvu keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 10% (2003-2005 keskmine 203, 2009-2011 keskmine ei ületa 180); - vähendada õnnetustes vigastada saanud inimeste arvu keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 5% (2003-2005 keskmine 432, 2009-2011 keskmine ei ületa 410); - vähemalt 95% elanikkonnast teab hädaabinumbrit 112 ning millistel juhtudel ja kuidas kõne sooritada; - kaardistada inimeste oskuste ja teadmiste tase käitumaks õigesti õnnetuse korral ja parandada seda.
Lapsed ja noored	- tuleõnnetustes ei hukku ühtegi last (2003-2005 keskmine 3); - vähendada vähemalt poole võrra tuleõnnetustes vigastada saanud laste arvu (2003-2005 keskmine 8, 2009-2011 keskmine ei ületa 4); - vähendada vähemalt poole võrra ohtlike esemete ja ainetega vale ümberkäimise tõttu põhjustatud õnnetuste läbi vigastatud laste arvu (2003-2005 keskmine 5, 2009-2011 keskmine ei ületa 2); - Üldhariduskoolides ja lasteaedades õpetatakse lastele ohutut ja turvalist käitumist ühtsete programmide alusel, eakohaste materjalide abil ja ohutusalaselt kompetentsete õpetajate poolt; - tuleohutusnõuetele täielikult vastavate õppeasutuste hulk suureneb vähemalt 12% (2006 a seisuga 18%; 2011 a vähemalt 30%).
Kodude ohutus ja turvalisus	- vähendada eluhoonete tulekahjude keskmist arvu kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15%, (2003-2005 keskmine 2224, 2009-2011 keskmine ei ületa 1890); - vähendada eluhoonete tulekahjudes hukkunud inimeste arvu keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15% (2003-2005 keskmine 96, 2009-2011 keskmine ei ületa 80); - vähendada vigastatud inimeste arvu keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15%. (2003-2005 keskmine 83, 2000-2011 keskmine ei ületa 70); - vähemalt 75% elamutest ja eluruumidest on kaitstud tulekahju avastamisseadmetega (2006 a 19 %); - vähemalt 25% elamutest ja eluruumidest on varustatud esmaste tulekustutusvahenditega (2006 a 20 %)
Koduväline ohutus ja turvalisus	- vähendada kulupõlenguid keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15% (2003-2005 keskmine 3249, 2009-2011 keskmine ei ületa 2760); - kulupõlengute tagajärjel ei hukku ega saa vigastada ükski inimene (2003 - 2005 keskmine 1 ja 0,6); - vähendada metsatulekahjusid keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15% (2003-2005 keskmine 89, 2009-2011 keskmine ei ületa 75); - vähendada ohtlike esemete ja ainetega vale ümberkäimise tõttu põhjustatud õnnetuste läbi hukkunute arvu keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt poole võrra (2003-2005 keskmine 4, 2009-2011 keskmine ei ületa 2); - vähendada ohtlike esemete ja ainetega vale ümberkäimise tõttu põhjustatud õnnetuste läbi vigastatud arvu keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15% (2003-2005 keskmine 18, 2009-2011 keskmine ei ületa 15); - vähendada üldkasutatavate objektide tuleõnnetusi kolme aastase arvestusperioodi lõikes keskmiselt vähemalt 15% (2003-2005 keskmine 166, 2009-2011 keskmine ei ületa 140).

1. Esmane käitumine õnnetuse korral

Esmane käitumine hõlmab kodanike toiminguid õnnetuse toimumisest kuni professionaalse abi saabumiseni või ohu likvideerimiseni: abi kutsumine, enda ja teiste abistamine, suurema kahju ärahoidmine jms.

Kuna 90% hukkunustest sureb sündmuskohal enne päästemeeskonna saabumist on esmased käitumisõksused õnnetuse korral igaühe jaoks eluliselt vajalikud. Seega, kui järjekindlalt õpetada inimesi tegutsema õnnetuse korral, kinnistuvad teadmised ja oskused ning inimestel on endil võimalik õnnetuste korral raskemaid tagajärgi ära hoida.

Peamised probleemid

Valdavalt ei ole inimesed õnnetusteks valmis, õnnetuse korral ei osata olukorda adekvaatselt hinnata, tulenevalt sellest õigeid otsuseid teha ja vastavalt käituda. Inimestel puuduvad teadmised kuskohast ja kuidas abi kutsuda, tihti ei osata sündmust ega sündmuse toimumise asukohta kirjeldada. Esmaseid tulekustutusvahendeid - tulekustutid, tuletetid jne, ei osata kasutada, samuti on puudulikud teadmised esmaabi andmisest. Autokoolides esmaabi andmist mingil määral küll õpetatakse, kuid tulekustuti kasutamist kahjuks üldse mitte.

Eesmärgid

Üldiseks eesmärgiks on parandada igaühe oskuste ja teadmiste taset käitumaks õigesti õnnetuse korral ning seeläbi vähendada hukkunute ja vigastatute arvu ning nendega kaasnevate kahjude suurust.

Eesmärgid aastaks 2011:

- vähendada õnnetustes hukkunud inimeste arvu keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 10% (2003-2005 keskmine 203, 2009-2011 keskmine ei ületa 180);
- vähendada õnnetustes vigastada saanud inimeste arvu keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 5% (2003-2005 keskmine 432, 2009-2011 keskmine ei ületa 410);
- vähemalt 95% elanikkonnast teab hädaabinumbrit 112 ning millistel juhtudel ja kuidas kõne sooritada;
- kaardistada inimeste oskuste ja teadmiste tase käitumaks õigesti õnnetuse korral ja parandada seda.

Eesmärkide saavutamiseks rakendatavad meetmed

1.1. Inimeste teavitamine õigest käitumisest õnnetuse korral

1.1.1. käitumisjuhiste väljatöötamine õnnetuse korral õigeks käitumiseks (koduleheküljel, jaotusmaterjalid paberikandjal, materjalid õppustel kasutamiseks);

1.1.2. tulekahju arengut selgitavate videoklippide väljatöötamine ning nende levitamine erinevate kanalite kaudu (koduleheküljel, meediakanalites, infopäevadel jne.);

1.1.3. uuringute, mille eesmärk on kaardistada inimeste oskuste ja teadmiste tase õnnetuse korral käitumisest ning selgitada välja kriitilise tähtsusega situatsioonid ja probleemid, läbiviimine;

1.1.4. kampaaniate, mille eesmärk on kinnistada õige käitumine õnnetuse korral, korraldamine.

Probleemid

Eesmärgid

Meetmed

Õige käitumine

ESMANE KÄITUMINE

Abi kutsumine

– 24 –

Tulekustutus- vahendite kasutamine

Esmaabi

Tulemuslikkus

1.2. Inimeste teavitamine abi kutsumisest ning häirekeskuste ja kodanike vahelise vastastikuse suhtluse arendamine

- 1.2.1. inimeste teavitamine hädaabinumbri ja hädaabikõne sooritamise, töötades välja vastavad juhised ja nende levitamine erinevate kanalite kaudu;
- 1.2.2. uuringute, mille eesmärk on selgitada välja hädaabinumbri tuntus, inimeste teadlikkus kõne sooritamise ning abi kutsumisega seonduvad peamised probleemid, läbiviimine;
- 1.2.3. meedias hädaabikõne sooritamise seotud probleemide kajastamine ja inimeste teavitamine häirekeskuste tööst;
- 1.2.4. koostöö kohalike omavalitsuste ja Maanteeametiga, et oleks tagatud asulate ja teede tähiste, tänavate nimede ja majade numbrite olemasolu.

1.3. Inimestele esmaste tulekustutusvahendite kasutamise õpetamine

- 1.3.1. praktiliste kogemuste kaudu laiaulatuslik esmaste tulekustutusvahendite kasutamise õpetamine, (evakuatsiooniõppused, tuleohutusosalased infopäevad, avalikud üritused, tuleohutusosalased koolitused jmt);
- 1.3.2. erinevate kanalite kaudu inimeste teavitamine esmaste tulekustutusvahendite ja nende kasutamisoskuste vajalikkusest (kodulehekülj, meedia jmt);
- 1.3.3. koostöös Siseministeeriumi ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga esmaste tulekustutusvahendite kasutamiseõpetuse sisseviimine autojuhiloo taotlemisel läbitavas koolitusse;
- 1.3.4. uuringute, mille eesmärk on kaardistada inimeste esmaste tulekustutusvahendite kasutamisoskuste tase, läbiviimine.

1.4. Inimeste teavitamine meditsiiniliste esmaabioskuste vajalikkusest

- 1.4.1. ürituste ja koolituste korraldamisel esmaabioskusi õpetavate organisatsioonide kaasamine;
- 1.4.2. Siseministeeriumi vahendusel Sotsiaalministeeriumi ja Haigekassa poolt läbiviidavas esmaabialases teavitustöös osalemine.

Tulemuslikkuse indikaatorid

- väheneb õnnetustes hukkunud inimeste arv keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 10% (2003-2005 keskmine 203, 2009-2011 keskmine ei ületa 180);
- väheneb õnnetustes vigastada saanud inimeste arv keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 5% (2003-2005 keskmine 432, 2009-2011 keskmine ei ületa 410);
- vähemalt 95% elanikkonnast teab hädaabinumbrit 112 ning millistel juhtudel ja kuidas kõne sooritada;
- välja on töötatud materjalid, mis selgitavad tule arengut, annavad juhised õigeks käitumiseks õnnetuse korral, teavitavad hädaabinumbri ja hädaabikõne õigest sooritamise ning neid materjale on levitatud erinevate kanalite kaudu;
- uuringute analüüsi tulemusena on kaardistatud inimeste esmaste käitumisoskuste tase, hädaabinumbri tuntus, teadmised abi kutsumise kohta, esmaste tulekustutusvahendite kasutamisoskuste tase (uuringud 2007 ja 2010);
- paraneb inimeste oskuste ja teadmiste tase käitumaks õigesti õnnetuse korral;
- autojuhiloo omandamisel õpetatakse kasutama tulekustutit.

LAPSED JA NOORED

Uus teadlik põlvkond

2. Lapsed ja noored

Vastavalt Eesti Vabariigi lastekaitseseadusele on lapsed kuni 18-aastased inimesed ja tulenevalt noorsootöö seadusest loetakse noorteks 7-26-aastaseid isikuid. Lapsed ja noored kui sihtgrupp on erinevalt teistest sihtgruppidest prioriteedina välja toodud, kuna neile suunatud tegevused hõlmavad väga suure osa ennetustööst, rakendatavate meetmete mõju on pikaajaliselt avalduv ja suunatud tulevikku. Laste ja noorte valdkond tulenes töögrupi poolt välja toodud probleemist, et täiskasvanute hoiakuid on väga raske muuta, seega on mõistlik probleemide ennetamiseks panustada lastele ja noortele. Laste ja noorte kaudu on võimalik kujundada ka nende vanemate ja teiste täiskasvanute käitumisharjumusi.

Teisi kõrgendatud riskiga sihtgruppe, nagu eakad, erivajadustega inimesed ja lasterikkad pered, käsitletakse neile suunatud tegevuste planeerimise kaudu esmase käitumise, kodu- ja koduvälise ohutuse osas.

Peamised probleemid

Lastega toimuvate õnnetuste statistika näitab, et peamisteks probleemideks on laste eest vastutavate täiskasvanute oskamatus, teadmatuse või hooletus, laste endi teadmatuse ning huvi mängida tule või ohtlike esemete ja ainetega.

Üldhariduskoolides ja lasteaedades ei õpetata lastele piisaval tasemel ohutut ja turvalist käitumist. Paljudes koolides ja lasteaedades ei oska lapsed ega ka laste eest vastutavad täiskasvanud õnnetuse korral õigesti käituda. Lasteaedades toimub keskmiselt 2 tuleõnnetust aastas, üldhariduskoolides 10 ja teistes õppeasutustes 3 aastas. Paljudes õppeasutustes on raskusi hoonele esitatavate tuleohutusnõuete täitmisega. Täielikult vastab tuleohutusnõuetele vaid 18% õppeasutustest. Lapsed ja noored huvituvad ohtlikest esemetest ja ainetest ning tulega mängimisest. Meisterdatakse pomme ja korraldatakse plahvatusi. Laste ja noorte huvi tule ja ohtlike esemete/ainete vastu saab pöörata laste kasuks – korraldades päästealast vaba aja tegevust saavad lapsed rakendada oma huvi kontrollitult, samas õppides ohutut ja turvalist käitumist.

Tuleõnnetuste tõttu hukub igal aastal keskmiselt 3 last ja saab vigastada keskmiselt ligi 8 last. Ohtlike esemete ja ainetega vale ümberkäimise tõttu põhjustatud õnnetuste läbi saab vigastada igal aastal keskmiselt 5 last. Ka üks õnnetuses vigastada saanud laps on liiga palju.

Eesmärgid

Üldine eesmärk on kujundada uus põlvkond, kes loob ja väärtustab turvalist ja ohutut elukeskkonda.

Eesmärgid aastaks 2011:

- tuleõnnetustes ei hukku ühtegi last (2003-2005 keskmine 3);
- vähendada vähemalt poole võrra tuleõnnetustes vigastada saanud laste arvu (2003-2005 keskmine 8, 2009-2011 keskmine ei ületa 4);
- vähendada vähemalt poole võrra ohtlike esemete ja ainetega vale ümberkäimise tõttu põhjustatud õnnetuste läbi vigastatud laste arvu (2003-2005 keskmine 5, 2009-2011 keskmine ei ületa 2);
- Üldhariduskoolides ja lasteaedades õpetatakse lastele ohutut ja turvalist käitumist ühtsete programmide alusel, eakohaste materjalide abil ja ohutusalaselt kompetentsete õpetajate poolt;
- tuleohutusnõuetele täielikult vastavate õppeasutuste hulk suureneb vähemalt 12% (2006 a seisuga 18%; 2011 a vähemalt 30%).

Probleemid

Eesmärgid

Eesmärgi saavutamiseks rakendatavad meetmed

2.1. Ohutu ja turvalise käitumise õpetamine üldhariduskoolides ja lasteaedades

- 2.1.1. Siseministeeriumi ja Teadus- ja Haridusministeeriumiga koostöös koolieelsetele lasteasutustele ja üldhariduskoolidele ohutusalaste õppekavade väljatöötamine;
- 2.1.2. Siseministeeriumi ja Teadus- ja Haridusministeeriumiga koostöös eakohaste ja huvipakkuvate õppevahendite (videoklipid, arvutimängud, raamatud, voldikud, töövihikud, praktilised vahendid) väljatöötamine;
- 2.1.3. Siseministeeriumi ja Teadus- ja Haridusministeeriumiga koostöös õpetajatele metoodiliste juhendmaterjalide väljatöötamine.

2.2. Õppeasutustes õnnetusteks valmisolekuks vajaliku taseme väljaarendamine

- 2.2.1. koostöö Siseministeeriumi ja Teadus- ja Haridusministeeriumiga ning koolijuhtidega tuleohutusalaste kompleksõppuste korraldamisel ja omapoolsete vahendite ja oskusteabega nende läbiviimise toetamine;
- 2.2.2. kohalikul tasandil hästi toimiva õppeasutuste turvalisuse küsimustega tegeleva koostöövõrgustiku (päästeasutuse ennetustöötaja, järelvalveametnik, komandopealik; koolijuht, hoolekandenõukogu esindaja ning kohaliku omavalitsuse esindaja jt) loomine;
- 2.2.3. programmi "tuleohutusalane kompleksõppus õppeasutuses" väljatöötamine;
- 2.2.4. õppeasutuste tuleohutusalaste probleemide ja positiivse kogemuse kajastamine meedias.

2.3. Laste ja noorte ohutusalase vaba aja tegevuste arendamine

- 2.3.1. laste- ja noorte ohutusalase vaba aja tegevuse ning lastega tegelevate täiskasvanute ohutusalase koolituse toetamine projektikonkursside kaudu ja muul viisil (vahendid ja oskusteave jmt);
- 2.3.2. projektitoetuste mahu suurendamine ja projektikonkursside ressursside suunamine laste ja noorte ohutusalase vaba aja tegevusele või laste ja noortega tegelevate täiskasvanute vastavale koolitusele vähemalt 2/3 ulatuses;
- 2.3.3. laste- ja noorte ohutusalase vaba aja tegevuse, nagu tuletõrjespordi võistluste, päästealaste noortelaagrite, laste loominguvõistluste ja muude järjepidevate ürituste korraldamine.

2.4. Võimaluste arendamine suhtlemiseks lastevanemate ja lastega

- 2.4.1. lastele ja noortele ning lastevanematele suunatud interaktiivse ohutusalase veebilehekülje väljatöötamine;
- 2.4.2. uuringute, mille eesmärk on kaardistada ohutusalaste teadmiste ja oskuste tase ning selgitada välja rakendatavate meetmete mõju, läbiviimine laste ja lastevanemate hulgas;
- 2.4.3. ohutusalaste teemade meedias ja interneti vahendusel peredele ja lastele suunatud väljaannetes, saadetes, foorumites jm kajastamine;
- 2.4.4. koostöös Siseministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi ja Haigekassaga lastevanematele ja lastega tegelevatele täiskasvanutele suunatud teabematerjalide, mis käsitlevad laste ohutust, väljatöötamine.

LAPSED JA NOORED

Tulemuslikkus

Tulemuslikkuse indikaatorid

- tuleõnnetustes ei hukku ühtegi last (2003-2005 keskmine 3);
- väheneb vähemalt poole võrra tuleõnnetustes vigastada saanud laste arv (2003-2005 keskmine 8, 2009-2011 keskmine ei ületa 4);
- vähendada vähemalt poole võrra ohtlike esemete ja ainetega vale ümberkäimise tõttu põhjustatud õnnetuste läbi vigastatud laste arvu (2003-2005 keskmine 5, 2009-2011 keskmine ei ületa 2);
- Üldhariduskoolides ja lasteaedades õpetatakse lastele ohutut ja turvalist käitumist ühtsete programmide alusel, eakohaste materjalide abil ja ohutusalaselt kompetentsete õpetajate poolt;
- tuleohutusnõuetele vastavate õppeasutuste hulk suureneb vähemalt 12% (2006 a seisuga 18%; 2011 a vähemalt 30%);
- kõikides üldhariduskoolides toimuvad regulaarsed tuleohutusalaselised koolitused ja tuleohutusalaselised kompleksõppused vähemalt kord kahe aasta jooksul;
- päästealased vaba aja tegevused on laste hulgas populaarsed, järjepidevalt kaasatakse uusi lapsi. (2005 a oli ohutusalasestesse tegevustesse kaasatud 11 106 last);
- igal aastal toimub üleriigiline päästeala noortelaager ja päästealane laste loominguvõistlus;
- välja on selgitatud laste ohutusalasest oskuste ja teadmiste tase (võrdlevad uuringud 2007 ja 2011).

**80% tuleõnnetustes
hukkunutest hukub
kodus**

Probleemid

Eesmärgid

3. Kodude ohutus ja turvalisus

Keskmiselt toimus perioodil 2003-2005 aastas eluhoonete tulekahjusid 2224 ja keskmiselt hukkus neis 96 ning sai vigastada 83 inimest. Kõigis tuleõnnetustes hukkunutest ligi 80% hukub kodus. Suure riskigrupi moodustavad eakad - tuleõnnetuse läbi hukkunute üldarvust ligikaudu 40%. Kuna eakad, erivajadustega inimesed ja lasterikkad pered vajavad kodude turvaliseks muutmiseks toetust ja eriteenuseid, siis tuleks neile kolmele sihtgrupile ka eraldi tähelepanu pöörata. Sotsiaalministeeriumi andmetel elab Eestis 14% leibkondadest allpool absoluutset vaesuspiiri ja 10% vaesusriskis ("Sotsiaalsektor arvudes 2005"). ~75% elavad väljaspool vaesusriski, mis tähendab, et on suur hulk inimesi, kellel pole võimalusi investeerida kodu ohutusse ja turvalisusse ega soetada tulekahju avastamisseadmeid või tulekustutusvahendeid. Alkoholi tarvitamise kõrge tase Eestis on samuti tihedalt seotud hooletuse ja tuleõnnetustes hukkunute arvuga. Üle 40% neis hukkunutest olid alkoholijoobes.

Peamised probleemid

Väga vähestes kodudes on olemas tulekahju avastamisseadmed ja esmased tulekustutusvahendid. Eluhoonete kohta käiv statistika näitab, et on kolm peamist probleemi tuleõnnetuste põhjustena elamutes ja eluruumides: hooletus, kütteseadmete hooldamatus ja rikked ning projekteerimisel ja ehitamisel tehtavad vead.

Ülekaalukalt on peamiseks õnnetuste põhjusteks inimeste endi hooletus. Hooletud ollakse lahtise tule kasutamisel, suitsetamisel, tuletõõde tegemisel, elektriseadmete kasutamisel, toidu valmistamisel, kodude ümbruse korrashoidmisel.

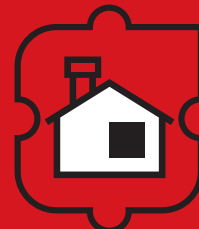
Teisel kohal on õnnetuste põhjustena kütteseadmete hooldamatus ja rikked ning eelnenust tingituna tahma süttimine suitsulõõris. Kindlasti vajavad väljatoomist tuleõnnetuste põhjustajatena ka elamute ja eluruumide projekteerimisel ja ehitamisel tehtavad vead.

Eesmärgid

Üldine eesmärk on vähendada elamute ja eluruumide tulekahjusid ja neis hukkunud ja vigastatud inimeste arvu.

Eesmärgid aastaks 2011:

- vähendada eluhoonete tulekahjude keskmist arvu kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15%, (2003-2005 keskmine 2224, 2009-2011 keskmine ei ületa 1890);
- vähendada eluhoonete tulekahjudes hukkunud inimeste arvu keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15% (2003-2005 keskmine 96, 2009-2011 keskmine ei ületa 80);
- vähendada vigastatud inimeste arvu keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15%. (2003-2005 keskmine 83, 2009-2011 keskmine ei ületa 70);
- vähemalt 75% elamutest ja eluruumidest on kaitstud tulekahju avastamisseadmetega (2006 a 19 %);
- vähemalt 25% elamutest ja eluruumidest on varustatud esmaste tulekustutusvahenditega (2006 a 20 %)

KODUD

Meetmed

Suitsuandur ja
tulekustuti

Hooletuse
vähendamine

Kütteseadmete
korrashoid

Nõuetekohane
projekteerimine
ja ehitus

Eesmärkide saavutamiseks rakendatavad meetmed

3.1. Elamute ja eluruumide tulekahju avastamisseadmete ja esmaste tulekustutusvahenditega varustatuse suurendamine

3.1.1. kampaaniate, mille eesmärk on propageerida elamute ja eluruumide tulekahju avastamisseadmetega ja tulekustutusvahenditega varustamist; korraldamine;

3.1.2. ohutusalaste materjalide, mis käsitlevad tulekahju avastamisseadmete ja tulekustutusvahendite vajalikkust ja kasutamist kodudes, väljatöötamine;

3.1.3. koostöös Siseministeeriumi ja Sotsiaalministeeriumi, kohalike omavalitsuste ja teiste asutuste ja organisatsioonidega võimaluste leidmine eakate, erivajadustega inimeste ja lasterikaste perede kodude tulekahju avastamisseadmetega varustamiseks;

3.1.4. koostöös kohalike omavalitsustega ohutusalaste infopäevade, mille eesmärk on nõustada, teavitada ja õpetada inimesi nende individuaalsetest vajadustest lähtuvalt ja vahetu suhtlemise kaudu tulekahju avastamisseadmete ja tulekustutusvahendite küsimustes, korraldamine;

3.1.5. uuringute läbiviimine, selgitamaks välja elamute ja eluruumide varustatus tulekahju avastamisseadmete ja esmaste tulekustutusvahenditega;

3.1.6. koostöö Eesti Kindlustusseltside Liiduga, et elamute ja eluruumide kindlustusriskide hindamise tähtsustataks tulekahju avastamisseadmete ja esmaste tulekustutusvahendite olemasolu.

3.1.7. koostöö Korterühistute Liidu, külade liitude jt. tulekahju avastamisseadmetega varustatuse tagamisel.

3.2. Inimeste hoiakute ja käitumise kujundamine vähendamaks hooletusest põhjustatud õnnetusjuhtumeid eluruumides

3.2.1. kampaaniate, mille eesmärk on juhtida inimeste tähelepanu koduohutusele ja hooletusest tulenevatele probleemidele korraldamine;

3.2.2. materjalide, mis käsitlevad peamisi hooletusest tulenevaid ohuolukordi ning kahjusid, väljatöötamine ja levitamine erinevate kanalite kaudu;

3.2.3. kodude ohutusalaste teemade järjepidev ja hooajale vastav käsitlemine meedias;

3.2.4. koostöös kohalike omavalitsustega ohutusalaste infopäevade, mille eesmärk on nõustada, teavitada ja õpetada inimesi nende individuaalsetest vajadustest lähtuvalt ja vahetu suhtlemise kaudu koduohutuse küsimustes, korraldamine

3.2.5. kodanikke nõustamine elamute ja eluruumide tuleohutusalastes küsimuses.

3.3. Inimeste teavitamine kütteseadmete ohutust kasutamisest ja õigest hooldamisest

3.3.1. kampaaniate, mille eesmärk on teavitada inimesi kütteseadmete ohutust kasutamisest ja õigest hooldamisest korraldamine;

3.3.2. materjalide, mis käsitlevad kütteseadmete ebaõigest kasutamisest ja hooldamatusest tulenevaid kahjusid ning ohutut kasutamist ja õiget hooldamist, väljatöötamine;

3.3.3. kütteseadmete ohutusalaste teemade hooajale vastav käsitlemine üleriigilises ja kohalikus meedias;

3.3.4. koostöös kohalike omavalitsustega ohutusalaste infopäevade, mille eesmärk on nõustada, teavitada ja õpetada inimesi nende individuaalsetest vajadustest lähtuvalt ja vahetu suhtlemise kaudu kütteseadmete ohutu kasutamise ja hooldamise küsimustes, korraldamine.

3.4. Elamute ja eluruumide projekteerimisel ja ehitamisel tuleohutusnõuete täitmise tagamine

3.4.1. koostöös kohalike omavalitsustega ehitiste kasutuslubade väljastamisel osalemine;

3.4.2. koostöös Eesti Kindlustusseltside Liiduga elamute ja eluruumide kindlustamisel kindlustusriskide hindamise aluste sidumine tuleohutusriskidega;

3.4.3. elamute ja eluruumide osas tehtud tuleohutusosalaste ettekirjutuste informatsiooni avalikult kättesaadavaks tegemine;

3.4.4. koostöös Siseministeeriumi ja Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumiga ehitusregistri sidumine tuleohutusjärelvalve infosüsteemiga;

3.4.5. koostöös Eesti Ehitusettevõtjate Liidu ja Eesti Projektbüroode Liiduga ehitistele esitatavate tuleohutusnõuete õpetamise sisse viimine projekteerijate, ehitajate ja omanikujärelvalvet teostavate isikute kutsestandardisse;

3.4.5. koostöös Eesti Kutsekoja ja Eesti Tuletõrjeliiduga tuleohtlike tegevuste teostajatele (pottsepad, korstnapühkijad, tuletöö tegijad) kutse omistamise süsteemi välja töötamine.

Tulemuslikkus

Tulemuslikkuse indikaatorid

- väheneb keskmine elamute ja eluruumide tulekahjude arv kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15% (2003-2005 aastate keskmine 2224 tulekahju, 2008-2011 keskmine jääb alla 1890);
- väheneb elamute ja eluruumide tulekahjudes hukkunute keskmine arv kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15% (2003-2005 aastate keskmine 96 hukkunut aastas, 2009-2011 keskmine ei ületa 80);
- väheneb elamute ja eluruumide tulekahjudes vigastatute keskmine arv kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15%. (2003-2005 aastate keskmine 83 vigastatut aastas, 2000-2011 keskmine ei ületa 70);
- välja on selgitatud tulekahju avastamiseseadmetega ja tulekustutusvahenditega varustatud elamute ja eluruumide arv ja muutused selles (võrdlevad uuringud 2008 ja 2011);
- vähemalt 75% elamutest ja eluruumidest on kaitstud tulekahju avastamiseseadmega (2006 a 19 %);
- vähemalt 25% elamutest ja eluruumidest on varustatud esmaste tulekustutusvahenditega (2006 a 20 %).

4. Koduväline ohutus ja turvalisus

Valdkond käsitleb kõiki neid probleeme, mida ei käsitleta laste ja noorte, esmase käitumise ja kodude ohutuse ja turvalisuse all. Seetõttu hõlmab koduväline ohutus ja turvalisus väga erinevaid ja üksteisega mitteseonduvaid teemasid. Antud strateegia raames oli otstarbekas üksikud teemad ühise nimetaja alla viia, mis ei välista, et tulevikus peaksime näiteks metsatulekahjusid ja kulupõlenguid ning tuleohutuslaste toodete ja teenuste pakkumist ning teisi siin toodud probleeme käsitlema omaette ennetustöö valdkonnana.

Peamised probleemid

Kõige suuremaks probleemiks on kulupõletamine ja tule tegemine looduses. Kahjuks on kulu põletamisel ka hukkunuid ja vigastatud, 2003 aastal hukkus 3 ja vigastada sai 2 inimest. 2004 ja 2005 ei hukkunud ega saanud vigastada ükski inimene.

Ohtlike esemete ja ainetega vale ümberkäimise tõttu saavad surma või vigastada mitmed inimesed igal aastal. Asutuste ja organisatsioonide juhid ja omanikud ei väärtusta piisavalt turvalist ja ohutut keskkonda. Üldkasutatavates hoonetes (vt. mõisted) ehk suurte rahvahulkade kogunemishooned, nagu seda on kaubanduskeskused, kultuurimajad, teatrid, kinod, klubid jms. vajavad samuti erilist tähelepanu, kuna sellises hoonetes toimuv õnnetusega võib kaasneda oht suure hulga inimeste elule. Tühjalt seisvates hoonetes on palju tuleõnnetusi, kuna ei ole tagatud mitteligipäas. Tarbijakaitse Ameti andmetel ei vasta tuleohutuslaste toodete pakumine nõuetele ja toodetel puuduvad korrektsed juhised. Tuleohutuslaste koolituste kvaliteedi osas valitseb ebamäärasus.

Eesmärgid

Üldine eesmärk on muuta ümbritsevat keskkonda ohutumaks ja turvalisemaks päästeteenistuse võimaluste piires.

Eesmärgid aastaks 2011:

- vähendada kulupõlenguid keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15% (2003-2005 keskmine 3249, 2009-2011 keskmine ei ületa 2760);
- kulupõlengute tagajärjel ei hukku ega saa vigastada ükski inimene (2003 - 2005 keskmine 1 ja 0,6);
- vähendada metsatulekahjusid keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15 % (2003-2005 keskmine 89 , 2009-2011 keskmine ei ületa 75);
- vähendada ohtlike esemete ja ainetega vale ümberkäimise tõttu põhjustatud õnnetuste läbi hukkunute arvu keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt poole võrra (2003-2005 keskmine 4, 2009-2011 keskmine ei ületa 2);
- vähendada ohtlike esemete ja ainetega vale ümberkäimise tõttu põhjustatud õnnetuste läbi vigastatute arvu keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15 % (2003-2005 keskmine 18, 2009-2011 keskmine ei ületa 15);
- vähendada üldkasutatavate objektide tuleõnnetusi kolme aastase arvestusperioodi lõikes keskmiselt vähemalt 15% (2003-2005 keskmine 166, 2009-2011 keskmine ei ületa 140).

Probleemid

Eesmärgid

KODUVÄLINE

Meetmed

Kulu ja mets

Ohtlikud ained ja
esemed

Asutused ja
organisatsioonid

Tooted ja teenused

Eesmärkide saavutamiseks rakendatavad meetmed

4.1. Kulupõlengute ja metsatulekahjude vähendamine

4.1.1. kampaaniate, mille eesmärk on teavitada inimesi tuleohutusnõuetest tule tegemisel looduses (kulu põletamine, lõkke tegemine jms) korraldamine;

4.1.2. koostöös Keskkonnainspeksiooniga kulu põletamise nõuetest ühtse ja üheselt mõistetava sõnumi väljatöötamine ning vastavate materjalide väljatöötamine ja levitamine erinevate kanalite kaudu;

4.1.3. tule tegemisel looduses tuleohutusnõuete käsitlemine järjepidevalt ja hooajale vastavalt üleriigilises ja kohalikus meedias;

4.1.4. koostöös Siseministeeriumi, Keskkonnaministeeriumi ja Keskkonnainspeksiooniga sunni rakendamise efektiivsuse tõstmine ning ettekirjutuste täitmise osas kontrolli tagamine;

4.1.5. koostöös kohalike omavalitsustega ohutuslaste infopäevade, mille eesmärk on nõustada, teavitada ja õpetada inimesi nende individuaalsetest vajadustest lähtuvalt ja vahetu suhtlemise kaudu ohutusnõuete järgimisest tule tegemisel looduses, korraldamine.

4.2. Inimeste teavitamine ohtlike esemete ja ainetega õigest ümberkäimisest

4.2.1. teabematerjalide, mis käsitlevad ohtlike esemete ja ainetega käitumist väljatöötamine ja erinevate kanalite kaudu levitamine;

4.2.2. ohtlike esemete ja ainetega ümberkäimise käsitlemine järjepidevalt ja hooajale vastavalt üleriigilises ja kohalikus meedias;

4.2.3. inimeste individuaalne nõustamine ohtlike esemete või ainetega õigest ümberkäimisest.

4.3. Asutuste ja organisatsioonide tuleohutuslaste vastutuse tõhustamine

4.3.1. asutuste ja organisatsioonide omanike, juhtide ja tuleohutuse eest vastutavate isikute nõustamine vahetu suhtlemise kaudu ja nende vajadustest lähtuvalt;

4.3.2. ettevõtetele, kelle omandist või selle kasutamisest lähtub suur tuleoht enesekontrolli teostamiseks (arvestuse pidamine oma tegevuse tuleohutusnormidele vastavuse ja tuleohutuse tagamise üle) nõude sätestamine;

4.3.3. koostöö kohalike omavalitsuste ja politseiga eesmärgil, et oleks tagatud mitteligipääs tühjalt seisvatesse hoonetesse;

4.3.4. asutustele tehtud tuleohutuslaste ettekirjutuste informatsiooni avalikult kättesaadavaks tegemine.

4.4. Tuleohutuslaste toodete ja toodete pakkumise kvaliteedi tõstmine

4.4.1. koostöös Tarbijakaitse Inspeksiooniga tuleohutuslaste toodete ja teenuste pakkumise nõutava taseme tagamine, korraldades selleks järjepidevaid reide;

4.4.2. tarbijate teadlikkuse tõstmine tuleohutuslaste toodete osas kajastades meedias teemaga seonduvaid probleeme ja kehtivaid nõudeid;

4.4.3. "Päästeasutuse poolt tunnustatud" märgi väljatöötamine, tunnustamaks väga heal tasemel tuleohutuslaste toodete ja teenuste pakkujaid;

4.4.4. koostöö Siseministeeriumi ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga täiendamaks majandustegevusregistrit, et oleks võimalus registreeruda tuleohutuslaste koolituse pakkujaile.

Tulemuslikkuse indikaatorid

- vähenevad kulupõlengud keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15% (2003-2005 keskmine 3249, 2009-2011 keskmine ei ületa 2760);
- kulupõlengute tagajärjel ei hukku ega saa vigastada ükski inimene;
- vähenevad metsatulekahjud keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15 % (2003-2005 keskmine 89 , 2009-2011 keskmine ei ületa 75);
- väheneb ohtlike esemete ja ainetega vale ümberkäimise tõttu põhjustatud õnnetuste läbi hukkunute arv keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt poole võrra (2003-2005 keskmine 4, 2009-2011 keskmine ei ületa 2);
- väheneb ohtlike esemete ja ainetega vale ümberkäimise tõttu põhjustatud õnnetuste läbi vigastatute arv keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15 % (2003-2005 keskmine 18, 2009-2011 keskmine ei ületa 15);
- vähenevad üldkasutatavate objektide tuleõnnetused keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15% (2003-2005 keskmine 166, 2009-2011 keskmine ei ületa 140);
- asutuste ja organisatsioonide juhtide, omanike ja tuleohutuse eest vastutavate isikute suhtumine tuleohutusse muutub vastutustundlikumaks ja aktiivsemaks, suureneb tuleohutusnõuetele vastavate asutuste ja organisatsioonide hulk (järelevalve osakondade andmete põhjal);
- tuleohutuslaste toodete ja teenuste pakkumine vastab nõuetele;
- tellijail on võimalus hinnata tuleohutuslaste koolituste kvaliteeti.

Kasutatud materjali

Kasutatud materjalide loetelu

1. Eesti Riiklik Arengukava Euroopa Liidu struktuurifondide kasutuselevõtuks 2004-2006
2. Eesti Edu 2014
3. Säästev Eesti 21
4. Riigi eelarvestrateegia aastateks 2007-2013
5. Rahvastikupoliitika aluste elluviimise strateegia 2005-2008
6. Päästeseadus
7. Siseministeeriumi valitsemisala arengukava aastateks 2007- 2010
8. Päästeteenistuse arengukava 2005 - 2009
9. Päästeteameti põhimäärus
10. Riigikontrolli kontrollaruanne "Tulekahjude ärahoidmine eluhoonetes"
11. Rahvusvahelise tuletõrje- ja päästeteenistuse assotsiatsiooni tuletõrje statistika keskuse raport nr 11 (CTIF World Fire Statistics, Report nr 11)
12. Eurobaltic Publications 2. Injury Prevention and Safety Promotion. Based on Safety Community Principles in the Baltic Sea Region States. Anna Halonen 2005
13. Tervise edendamise tegevuskava aastateks 2005-2007
14. Sotsiaalsektor arvudes 2005. (koostanud Sotsiaalministeeriumi sotsiaalpoliitika info- ja analüüsiosakond 2006)
15. Lastekaitseadus
16. Noorsootöö seadus

Lisad

1. Strateegia elluviimiseks vajalikud rahalised vahendid

Rahalised vahendid

Strateegias püstitatud eesmärkide saavutamiseks organisatsiooniliste eelduste loomise ja meetmete rakendamisega seonduvad kulud on ära toodud järgmises tabelis. Kulud on arvestatud eesti kroonides. Meetmete rakendamise kulud suurenevad vastavalt organisatsioonilise võimekuse tõusuga. Alates aastast 2008 arvestatakse meetmete rakendamise kuludele juurde vastavalt tarbijahinna indeksi tõusule 3% aastas.

		2006	2007	2008	2009	2010	2011
Püsikulud	töötajate arv	7	13	15	16	17	18
	personalikulud	1 648 635	3 000 000	3 700 000	4 000 000	4 800 000	5 300 000
	majanduskulud	1 051 365	2 300 000	2 500 000	2 575 000	3 000 000	3 090 000
Püsikulud kokku		2 700 000	5 300 000	6 200 000	6 575 000	7 800 000	8 390 000
Kulud meetmete rakendamiseks	Kampaaniad	400 000	1 000 000	5 000 000	5 000 000	4 000 000	6 300 000
	Materjalid	400 000	400 000	920 000	665 000	800 000	1 200 000
	väljatöötamine, trükk, levi						
	Üritused	500 000	650 000	2 000 000	2 000 000	1 880 000	2 200 000
	infopäevad, õppused jmt						
	Uuringud	150 000	900 000	900 000	1 000 000	1 000 000	1 100 000
	Eraldised	750 000	750 000	750 000	750 000	750 000	750 000
	mittetulundusühendustele						
Kulud meetmete rakendamiseks kokku		1 800 000	3 700 000	9 570 000	9 415 000	8 430 000	11 550 000
Kokku		4 500 000	9 000 000	15 770 000	15 990 000	16 230 000	19 940 000

2. Tegevuskava ennetustööks organisatsiooniliste eelduste loomiseks

Ülesanne	Tegevused	Vastutav struktuuriüksus
Tähtsustada päästeala ennetustööd riiklikul tasandil.	moodustada Päästeameti ja regionaalsete päästeskuste juurde erinevate valdkondade ekspertidest ennetusalaste küsimustega tegelevad nõukojad	Päästeameti juhtkond
	Siseministeeriumi Sisejulgeolekuosakonnaga koostöös integreerida päästeala ennetustöö sisejulgeoleku poliitika arengusuundadesse	Päästeameti juhtkond
	planeerida Siseministeeriumi kaasabil ministeeriumite ja ametkondade vahelist koostööd	Ennetustöö büroo
	suurendada ennetustöö alast lobby-tööd ja defineerida selleks kindel sõnum ja eesmärk	Päästeameti juhtkond
Kujundada organisatsiooni kultuur õnnetusi ennetavast põhimõttest lähtuvaks.	muuta põhivaldkondade areng ja tegevus ennetavast põhimõttest lähtuvaks	Päästeameti juhtkond Valdkondade juhid
	kommunikeerida ennetustöö mõisteid ja sõnumit senisest ulatuslikumalt organisatsioonisiselt, kasutades selleks kõiki sisekommunikatsiooni-kanaleid (valdkondade mailing-listid, intranet, ajakiri, struktuuriüksuste juhtide koosolekud jt)	Avalike suhete büroo
	suurendada ühiskondlikku aktiivsust, osaledes oma sõnumi ja atribuutikaga kõigil päästeala ja ennetustööga ühisosa omavatel üritustel	Ennetustöö büroo
Tagada vajalike lähteandmete kättesaadavus.	ümber kavandada päästeala statistika formaat arvestades ennetustöö vajadusi	Päästeameti juhtkond
	planeerida võrdlevate uuringute läbiviimist	Ennetustöö büroo
	tagada lähteandmete selline esitusviis, mis rahuldaks nii organisatsioonisiseseid kui ka avalikkuse vajadusi. (koduleheküljel);	Päästeameti juhtkond
Töötada välja päästeala ennetustöö standardid ja tagada vahendid.	defineerida ennetustöö mõisted ja sõnumid	Ennetustöö büroo
	töötada välja ennetustöö strateegilistest eesmärkidest lähtuvad tegevuskavad ja regionaalsed tegevuskavad	Ennetustöö büroo
	viia sisse vastavad muudatused seadusandluses ja organisatsiooni siseses dokumentatsioonis (struktuuriüksuste põhimäärused ja ametijuhendid, ennetustöö aruandluse formaadid)	Päästeameti juhtkond
	planeerida eelarve ja täita ennetustööks ette nähtud ametikohad.	Päästeameti juhtkond Ennetustöö büroo
Arendada välja hästi motiveeritud professionaalne ennetusvaldkonna meeskond	tagada ennetustöö ametikohtade täitmine motiveeritud ja õpivõimeliste inimestega	Ennetustöö büroo
	täiendada päästekolledži ja päästekooli õppekavasid viies sisse ennetustöö senisest ulatuslikuma käsitlemise.	Päästeameti juhtkond
Pidevalt täiendada koostööpartnerite ja -võimaluste ringi.	leida võimalusi omavalitsuste osaluse suurendamiseks ja luua nn "rohujuuretasandi" võrgustik	Ennetustöö büroo
	leida võimalusi erakapitali osaluse suurendamiseks, tagades selleks kindlad ja läbipaistvad koostöövormid	Ennetustöö büroo
	laiendada ja süvendada koostööd mittetulundusühendustega , suurendades ühisprojektide mahtu ning määratledes konkreetsemalt delegeeritavad ülesanded	Ennetustöö büroo
	sõlmida ennetusalaste sõnumite edastamiseks kokkulepped meediakanalitega , tähtsustades kohalikku meediat	Avalike suhete büroo
	tunnustada koostööpartnereid, kes on tähelepanuväärselt osalenud ennetustöös päästeteenistuse aumärkide, tänukirjade jm viisil.	Päästeameti juhtkond

3. Tegevuskava ennetustöö strateegia meetmete rakendamiseks aastaks 2006-2007

ESMANE KÄITUMINE ÕNNETUSE KORRAL

Eesmärgid aastaks 2011:

- vähendada õnnetustes hukkunud inimeste arvu keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 10% (2003-2005 keskmine 203, 2009-2011 keskmine ei ületa 180);
- vähendada õnnetustes vigastada saanud inimeste arvu keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 5% (2003-2005 keskmine 432, 2009-2011 keskmine ei ületa 410);
- vähemalt 95% elanikkonnast teab hädaabinumbrit 112 ning millistel juhtudel ja kuidas kõne sooritada;
- kaardistada inimeste oskuste ja teadmiste tase käitumaks õigesti õnnetuse korral ja parandada seda.

Prioriteet ja meetmed	Ülesanded aastaks 2006	Vastutav struktuuriüksus ja koostöö	Täitmine
Inimeste teavitamine õigest käitumisest õnnetuse korral	Uuringu, mille eesmärk on kaardistada inimeste oskuste ja teadmiste tase käitumaks õigesti õnnetuse korral ning hädaabikõne sooritamise oskused, ette valmistamine: küsimused ja hinnapakkumised	*PA Ennetustöö büroo PA Avalike suhete büroo Häirekeskus PA Operatiivteenistuse osakond	
	Õnnetuse korral õigeks käitumiseks üldiste käitumisjuhiste väljatöötamiseks töögrupi moodustamine ja töö planeerimine	PA Ennetustöö büroo PA Avalike suhete büroo Häirekeskus PA Operatiivteenistuse osakond	
Inimeste teavitamine abi kutsumisest ning häirekeskuste ja kodanike vahelise vastastikuse suhtluse arendamine	Hädaabikõnede sooritamise ja häirekeskuste töö tutvustamine üleriigilises ja kohalikus meedias.	PA Avalike suhete büroo Häirekeskus	
	112-kõne sooritamise juhiste väljatöötamiseks töögrupi moodustamine ja töö planeerimine	PA Ennetustöö büroo PA Avalike suhete büroo Häirekeskus	
Inimestele esmaste tulekustutusvahendite kasutamise õpetamine	Uuringu, mille eesmärk kaardistada inimeste esmaste tulekustutusvahendite kasutamisoskuste tase, ette valmistamine: küsimused ja hinnapakkumised	PA Ennetustöö büroo PA Avalike suhete büroo	
	Andmete kogumine päästeasutuste poolt läbi viidud üritustest, kus on võimaldatud inimestele esmaste tulekustutusvahendite kasutamise praktilist kogemust: üritused, osalejate arvud ja koostööpartnerid	PA Ennetustöö büroo **RPK Ennetustöö bürood	
	Siseministeeriumi vahendusel Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ettepaneku esitamine, eesmärgiga viia sisse esmaste tulekustutusvahendite kasutamiseõpetus autojuhiloo omandamise koolitusse	PA Ennetustöö büroo	
Inimeste teavitamine meditsiiniliste esmaabioskuste vajalikkusest	Andmete kogumine päästeasutuste poolt läbi viidud üritustest, kus on käsitletud esmaabi teemat: üritused, osalejate arvud ja esmaabi-alased koostööpartnerid	PA Ennetustöö büroo RPK Ennetustöö bürood	

*PA – Päästeamet

**RPK – Regionaalsed päästekeskused

LAPSED JA NOORED

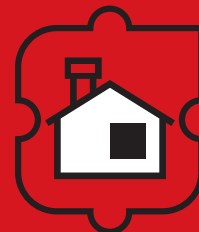
Eesmärgid aastaks 2011:

- tuleõnnetustes ei hukku ühtegi last (2003-2005 keskmine 3);
- vähendada vähemalt poole võrra tuleõnnetustes vigastada saanud laste arvu (2003-2005 keskmine 8, 2009-2011 keskmine ei ületa 4);
- vähendada vähemalt poole võrra ohtlike esemete ja ainetega vale ümberkäimise tõttu põhjustatud õnnetuste läbi vigastatud laste arvu (2003-2005 keskmine 5, 2009-2011 keskmine ei ületa 2);
- Üldhariduskoolides ja lasteaedades õpetatakse lastele ohutut ja turvalist käitumist ühtsete programmide alusel, eakohaste materjalide abil ja ohutusalaselt kompetentsete õpetajate poolt;
- tuleohutusnõuetele täielikult vastavate õppeasutuste hulk suureneb vähemalt 12% (2006 a seisuga 18%; 2011 a vähemalt 30%).

Prioriteet ja meetmed	Ülesanded aastaks 2006	Vastutav struktuuriüksus ja koostöö	Täitmine
Ohutu ja turvalise käitumise õpetamine üldhariduskoolides ja lasteaedades	Üldhariduskoolidele ja lasteaedadele ohutusalaste õppeprogrammide väljatöötamiseks osapoolte läbirääkimised, komisjoni moodustamine ja töö planeerimine (Siseministeerium ja Teadus- ja Haridusministeerium)	PA Ennetustöö büroo PA Personali ja siseauditi osakond	
Üldhariduskoolides ja lasteasutustes õnnetusteks valmisolekuks vajaliku taseme väljaarendamine	Kohalike omavalitsuste tasandil koostöövõrgustike loomine ja evakuatsiooniõppuste planeerimine ja läbiviimine üldhariduskoolides ning andmete kogumine läbi viidud evakuatsiooniõppustest.	RPK Ennetustöö bürood RPK Järelevalve osakonnad RPK Päästekomandod PA Ennetustöö büroo	
	Programmi "evakuatsiooniõppus lasteasutuses" väljatöötamiseks töögrupi moodustamine ja töö planeerimine	PA Ennetustöö büroo PA Operatiivteenistuse osakond PA Järelevalve osakond RPK Ennetustöö bürood	
Laste ja noorte ohutusalase vaba aja tegevuste arendamine	Lastele ja noortele suunatud ohutusalaste tegevuste läbiviimiseks projektikonkurssi korraldamine mittetulundusühendustele (september) ning projektide kontroll ja analüüs	PA Ennetustöö büroo RPK Ennetusbürood	
	Päästeala noortelaagri korraldamine 17.-21. juuli Remnikul	PA Ennetustöö büroo RPK Ennetustöö bürood	
	Päästealase loominguviõistluse korraldamine veebruar - mai.	PA Ennetustöö büroo RPK Ennetustöö bürood	
Võimaluste arendamine suhtlemiseks lastevanemate ja lastega	Uuringu, mille eesmärk on laste ja lastevanemate ohutusalaste teadmiste ja oskuste kaardistamine ning käitumisharjumuste väljaselgitamine, ette valmistamine: küsimused ja hinnapakkumised.	PA Ennetustöö büroo PA Avalike suhete büroo	
	Ohutusalaste teemade kajastamine meedias ja interneti vahendusel peredele ja lastele suunatud väljaannetes, saadetes, foorumites jm.	PA Avalike suhete büroo PA Ennetustöö büroo	
	Kampaania „Nublu kaitseb ja õpetab“, mis on suunatud 1. klassi lastele ja nende vanematele, läbiviimine	PA Ennetustöö büroo RPK Ennetusbürood	

*PA - Päästeamet

**RPK - Regionaalsed päästekeskused

KODUDE OHUTUS JA TURVALISUS

Eesmärgid aastaks 2011:

- vähendada eluhoonete tulekahjude keskmist arvu kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15%, (2003-2005 keskmine 2224, 2009-2011 keskmine ei ületa 1890);
- vähendada eluhoonete tulekahjudes hukkunud inimeste arvu keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15% (2003-2005 keskmine 96, 2009-2011 keskmine ei ületa 80);
- vähendada vigastatud inimeste arvu keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15%. (2003-2005 keskmine 83, 2000-2011 keskmine ei ületa 70);
- vähemalt 75% elamutest ja eluruumidest on kaitstud tulekahju avastamisseadmetega (2006 a 19%);
- vähemalt 25% elamutest ja eluruumidest on varustatud esmaste tulekustutusvahenditega (2006 a 20%)

Prioriteet ja meetmed	Ülesanded aastaks 2006	Vastutav struktuuriüksus ja koostöö	Täitmine
Elamute ja eluruumide tulekahju avastamisseadmete ja esmaste tulekustutusvahenditega varustatuse suurendamine	Kampaania, mille eesmärk on propageerida eluruumide tulekahju avastamisseadmetega ja tulekustutusvahenditega varustamist, ette valmistamine: sihtrühm, sõnum, kanalid, hinnapakkumised	PA Ennetustöö büroo PA Avalike suhete büroo RPK Ennetustöö bürood	
	Uuringu, mille eesmärk on selgitada välja eluruumide tulekahju avastamisseadmega ja tulekustutusvahenditega varustatuse määr, ettevalmistamine: küsimused, hinnapakkumised	PA Ennetustöö büroo PA Avalike suhete büroo	
	Kohalike omavalitsuste ohutusalaste infopäevade, mille eesmärk on nõustada, teavitada ja õpetada inimesi nende individuaalsetest vajadustest lähtuvalt ja vahetu suhtlemise kaudu tulekahju avastamisseadmete ja tulekustutusvahendite küsimustes, korraldamine ja tulemuste analüüs: omavalitused, osalejate arvud jms	RPK Ennetustöö bürood RPK Päästekomandod RPK Järelevalveosakonnad PA Ennetustöö büroo	
	Tulekahju avastamisseadmeid ja esmaseid tulekustutusvahendeid käsitlevate jaotusmaterjalide väljatöötamine ja välja andmine ning levitamine, koostöös If Eesti Kindlustusega.	PA Ennetusbüroo RPK Ennetustöö bürood	
Inimeste hoiakute ja käitumise kujundamine vähendamaks hooletusest põhjustatud õnnetusjuhtumeid eluruumides	Kampaania, mille eesmärk on juhtida inimeste tähelepanu koduohutusele ja hooletusest tulenevatele probleemidele, ette valmistamine: sihtrühm, sõnum, kanalid, hinnapakkumised	PA Ennetustöö büroo PA Avalike suhete büroo	
	Kodude ohutusalase materjali, mis käsitleb peamisi hooletusest tulenevaid ohtulukordi ning kahjusid väljatöötamine ja avaldamine PA koduleheküljel	PA Ennetustöö büroo PA Järelevalve osakond	
	Kodude ohutusalaste teemade käsitlemine üleriigilises ja kohalikus meedias järjepidevalt ja hooajale vastavalt:	PA Avalike suhete büroo	

*PA – Päästeamet

**RPK – Regionaalsed päästekeskused

Prioriteet ja meetmed	Ülesanded aastaks 2006	Vastutav struktuuriüksus ja koostöö	Täitmine
	Kohalike omavalitsuste ohutusalaste infopäevade, eesmärgiga nõustada, teavitada ja õpetada inimesi nende individuaalsetest vajadustest lähtuvalt ja vahetu suhtlemise kaudu koduohutuse küsimustes, korraldamine ja tulemuste analüüs: omavalitused, osalejate arvud jms.	RPK Ennetustöö bürood PA Ennetustöö büroo	
Inimeste teavitamine kütteseadmete ohutust kasutamisest ja õigest hooldamisest	Kampaania, mille eesmärk on teavitada inimesi kütteseadmete õigest hooldamisest ja kasutamisest, läbiviimine (september-oktoober)	PA Ennetustöö büroo PA Avalike suhete büroo	
	Kodude ohutusalaste materjalide, mis käsitlevad kütteseadmete ebaõigest hooldamisest ja kasutamisest tulenevaid kahjusid, väljatöötamine ja avaldamine PA koduleheküljel	PA Ennetustöö büroo PA Infotehnoloogia büroo	
	Kütteseadmete ohutusalaste teemade käsitlemine üleriigilises ja kohalikus meedias enne kütteperioodi algust	PA Avalike suhete büroo	
	Kohalike omavalitsuste ohutusalaste infopäevade, mille eesmärk on nõustada, teavitada ja õpetada inimesi nende individuaalsetest vajadustest lähtuvalt ja vahetu suhtlemise kaudu kütteseadmete ohutu kasutamise ja hooldamise küsimustes, korraldamine ja tulemuste analüüs: omavalitused, osalejate arvud jms	RPK Ennetustöö bürood RPK Päästekomandod RPK Järelevalveosakonnad PA Ennetustöö büroo	
Elamute ja eluruumide projekteerimisel ja ehitamisel tuleohutusnõuete täitmise tagamine	koostöös kohalike omavalitsustega ehitiste kasutuslubade väljastamisel osalemine	PA Järelevalve osakond RPK Järelevalve osakonnad	
	koostöös Eesti Kindlustusseltside Liiduga elamute ja eluruumide kindlustamisel kindlustusriskide hindamise aluste sidumine tuleohutusriskidega	PA Järelevalve osakond	
	elamute ja eluruumide osas tehtud tuleohutusalaste ettekirjutuste informatsiooni avalikult kättesaadavaks tegemine	PA Järelevalve osakond RPK Järelevalve osakonnad PA Infotehnoloogia büroo	
	Läbirääkimised Siseministeeriumi ja Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumiga ehitusregistri sidumiseks tuleohutusjärelvalve infosüsteemiga	PA Järelevalve osakond PA Infotehnoloogia büroo	
	Läbirääkimised Eesti Ehitusettevõtjate Liidu ja Eesti Projektbüroode Liiduga ehitistele esitatavate tuleohutusnõuete õpetamise sisse viimiseks projekteerijate, ehitajate ja omanikujärelevalvet teostavate isikute kutsestandardisse	PA Järelevalve osakond	
	Läbirääkimised Eesti Kutsekoja ja Eesti Tuletõrjeliiduga tuleohutlike tegevuste teostajatele (pottsepad, korstnapühkijad, tuletöö tegijad) välja töötamiseks kutse omistamise süsteemi	PA Järelevalve osakond	

KODUVÄLINE OHUTUS JA TURVALISUS

Eesmärgid aastaks 2011:

- vähendada kulupõlenguid keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15% (2003-2005 keskmine 3249, 2009-2011 keskmine ei ületa 2760);
- kulupõlengute tagajärjel ei hukku ega saa vigastada ükski inimene (2003 - 2005 keskmine 1 ja 0,6);
- vähendada metsatulekahjusid keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15 % (2003-2005 keskmine 89, 2009-2011 keskmine ei ületa 75);
- vähendada ohtlike esemete ja ainetega vale ümberkäimise tõttu põhjustatud õnnetuste läbi hukkunute arvu keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt poole võrra (2003-2005 keskmine 4, 2009-2011 keskmine ei ületa 2);
- vähendada ohtlike esemete ja ainetega vale ümberkäimise tõttu põhjustatud õnnetuste läbi vigastatute arvu keskmiselt kolme aastase arvestusperioodi lõikes vähemalt 15 % (2003-2005 keskmine 18, 2009-2011 keskmine ei ületa 15);
- vähendada üldkasutatavate objektide tuleõnnetusi kolme aastase arvestusperioodi lõikes keskmiselt vähemalt 15% (2003-2005 keskmine 166, 2009-2011 keskmine ei ületa 140).

Prioriteet ja meetmed	Ülesanded aastaks 2006	Vastutav struktuuriüksus ja koostöö	Täitmine
Kulupõlengute ja metsatulekahjude vähendamine	Kampaania, mille eesmärk on teavitada inimesi tuleohutusnõuetest tule tegemisel looduses (kulu põletamine, lõkke tegemine jms), ettevalmistamine: sihtrühm, sõnum, kanalid, hinnapakkumised	PA Ennetustöö büroo PA Avalike suhete büroo	
	Looduses tule tegemisel tuleohutusnõuete käsitlemine üleriigilises ja kohalikus meedias ning koostöös keskkonnainspeksiooniga kulu põletamise nõuetest ühise sõnumi välja töötamine	PA Avalike suhete büroo	
	Kohalike omavalitsuste ohutuslaste infopäevade, mille eesmärk on nõustada, teavitada ja õpetada inimesi nende individuaalsetest vajadustest lähtuvalt ja vahetu suhtlemise kaudu ohutusnõuete järgimisest tule tegemisel looduses ja tulemuste analüüs: omavalitused, osalejate arvud jms	RPK Ennetustöö bürood RPK Päästekomandod RPK Järelevalve osakonnad PA Ennetustöö büroo	
Ohtlike esemete ja ainetega vale ümberkäimise tõttu põhjustatud õnnetuste läbi hukkunute ja vigastatute arvu vähendamine	Ohtlike esemete ja ainetega käitumise käsitlemine üleriigilises ja kohalikus meedias	PA Avalike suhete büroo Demineerimiskeskus	
	Inimeste õpetamine ja teavitamine ohtlike esemete ja ainetega koostöös Miinimuseumiga	Demineerimiskeskus	
Asutuste ja organisatsioonide tuleohutuslaste vastutuse tõhustamine	asutuste ja organisatsioonide omanike, juhtide ja tuleohutuse eest vastutavate isikute nõustamine, teavitamine ja õpetamine, vahetu suhtlemise kaudu ja nende vajadustest lähtuvalt	PA Järelevalve osakond RPK Järelevalve osakonnad	

*PA - Päästeamet

**RPK - Regionaalsed päästkeskused

Prioriteet ja meetmed	Ülesanded aastaks 2006	Vastutav struktuuriüksus ja koostöö	Täitmine
Asutuste ja organisatsioonide tuleohutuslase vastutuse tõhustamine	ettevõtetele, kelle omandist või selle kasutamisest lähtub suur tuleoht enesekontrolli teostamiseks (arvestuse pidamine oma tegevuse tuleohutusunormidele vastavuse ja tuleohutuse tagamise üle) nõude sätestamine	PA Järelevalve osakond	
	koostöö kohalike omavalitsuste ja politseiga eesmärgil, et oleks tagatud mitteligipäas tühjalt seisvatesse hoonetesse	PA Järelevalve osakond RPK Järelevalve osakonnad	
	asutustele tehtud tuleohutuslase ettekirjutuste informatsiooni avalikult kättesaadavaks tegemine	PA Järelevalve osakond RPK Järelevalve osakonnad PA Infotehnoloogia büroo	
Tuleohutuslase teenuste ja toodete pakkumise kvaliteedi tõstmine	Tuleohutuslase toodete ja teenuste pakkumise nõutava taseme tagamine, korraldades selleks järjepidevaid reide koostöös Tarbijakaitse Inspeksiooniga	PA Järelevalve osakond RPK Järelevalve osakonnad	
	Kodanike teadlikkuse tõstmine tuleohutuslase toodete ostmisel/tellimisel, kajastades meedias teemaga seonduvaid probleeme ja kehtivaid nõudeid	PA Avalike suhete büroo PA Järelevalve osakond RPK Avalike suhete töötajad RPK Järelevalve osakonnad	

*PA – Päästeamet

**RPK – Regionaalsed päästekeskused

PÄÄSTEAMET

Päästeamet
Raua 2, 10124 Tallinn
Tel 628 2000
rescue@rescue.ee
www.rescue.ee